

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 79

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 9 arkadaşının, Vergi suç ve cezalarının affı hakkında; Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Bâzı orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair; Kastamonu Milletvekili İsmail hakkı Yılanhoğlu ve 7 arkadaşının, Bâzı siyasi suçlarla basın suçlarının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların cezaların affına dair; Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında; Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Bâzı suç ve cezaların affı hakkında ve Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 8 arkadaşının 20/21 Mayıs olayları ile ilgili suçlular ile diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirildiğine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/117, 2/81, 2/114, 2/174, 1/101, 2/207, 2/223)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/291/582

27 . 1 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine ara Bakanlar Kurulunca 26 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Bâzı suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

BÂZİ SUÇ VE CEZALARIN AFFI HAKKINDA KANUN TASARISI GEREKÇESİ

Çağımızın ileri hürriyet ve demokrasi prensiplerini bünyesinde toplamış, Atatürk ve 27 Mayıs İnkılabı ilkelerine dayanan 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının millî iradenin tasvibine mazhar olmasından sonra, Demokrasi tecrübesiyle olgunlaşan Milletimizin basiretli davranışı sayesinde dürüst koşullar ve sakin bir ortam içersinde yapılan 10 Ekim 1965 Genel Seçimlerine kadar geçen ve bir intikal devresi olarak telâkki edilmesi mümkün olan zaman içinde; sosyal siyasi ve iktisadi bünyemiz bakımından toplumda husule gelen gelişmeler karşısında, işlenmiş bir kısım suçlara verilmiş olan cezaların çektirilmesinde ve bâzı suçların takibinde içtimai bir faide

kalmamış ve affın, sosyal bir tedbir olacağı inancı ve bir atıfet olması niteliği de göz önünde bulundurularak, bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Aynı mucip sebeplerle bundan önce yürürlüğe konulmuş 78 ve 218 sayılı Af kanunları ile ve ayrıca Anayasamızın 97 nci maddesine tevfikan Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan aflarla, Yüksek Adalet Divanıca mahkûm edilmiş bulunanların cemiyete iadesi sağlanmış, şimdiye kadar aftan istifade etmemiş olan bir kaç hükümlü ile sanığın suç ve cezaları ve bunlarla birlikte sözü geçen aflardan yararlananların fer'i ve mütemmim cezaları ile, ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affı ve bu meyanda diğer bâzı siyasi hükümlülerin de muayyen nisbetler dâhilinde aftan faydalanmaları öngörülmüştür.

Anayasamızın 68, 70 ve 72 nci maddelerinde; Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosuna ve 648 sayılı Kanununun 8 nci maddesi hükmü ile de, her hangi bir siyasi partiye üye olamayacaklar açıkça gösterilmiş olduğundan, tasarının 4 ncü maddesinden faydalanacak olanların, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve her hangi bir siyasi partiye üye olamayacakları hakkında ayrıca hüküm sevkine mahal görülmemiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Affın genel prensiplerini ihtiva eden ve 3 bendden ibaret bulunan 1 nci madde gereğince, 29 Ekim 1965 tarihine kadar işlenmiş suçlar, tasarıda yer alan istisnalar dışında, aftan istifade etmiş olacaklardır.

A) Bu bend ile, bilûmum taksirli suçlar ile, yukarı haddi 5 seneyi geçmiyen hürriyeti bağlayıcı bir cezayı veya bu ceza ile birlikte yahut müstakillen para cezasını müstelzim suçlar hakkında kovuşturma yapılamıyacağı esası kabul edilmiş ve dolayısıyla bu suçların Genel Af hükümlerine tabi olacakları belirtilmiştir. Bu bendin 2 nci kısmında ise, ilgililere diledikleri takdirde affı kabul etmemek hakkı bahşedilmiş ve bu hakkın gereği gibi kullanılmasını ve mağduriyetlere sebebiyet verilmemesini teminen, soruşturma veya kovuşturmayla muttali olanların, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde bu haklarını kullanabilmelerine imkân sağlamıştır. Ancak, 1 nci bend kapsamına girip de failleri meçhul veya bulunamıyan suçlara ilişkin soruşturmaların da, tasfiyesini sağlamak üzere, her halükârda bu müddet, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 6 ay olarak tesbit edilmiştir.

B) Maddenin bu bendinde (A) bendine paralel olarak, 5 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı bir cezaya ve bu miktarı aşmıyan hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte veya müstakillen hükmedilmiş olan para cezasına mahkûm bulunanların cezaları, fer'i ve mütemmim cezalarla ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilecektir. Bu haliyle (B) bendi hükmü, umumi af niteliğinde bulunmaktadır. Ayrıca mahkemelerden gayri merciler (Gümrük Komisyonlarıca Kaçakçılık Kanununa tevfikan verilen veya belediye encümenlerince 1608 sayılı Unuru belediye mütaallik ahkâmı cezaiye hakkındaki Kanuna veya 6785 sayılı İmar Kanununa göre) verilen para cezaları, miktarı ne olursa olsun bu bend kapsamına girmiş olacaktır.

C) 5 seneden fazla hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm edilmiş olanların, aftan ne nisbette faydalandırılmaları gerektiği hususu her yönü ile incelenmiş ve sonunda bunların da, belli bir oranda aftan faydalandırılmaları uygun görülerek, bu bend hükümlerine sevk edilmiş bulunmaktadır. Bu hükme göre 5 seneden fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya hükümlü bulunanların cezalarından 5 er senesi ve hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte hükmedilmiş miktarı ne olursa olsun para cezalarının tamamı affedilmektedir.

Madde 2. — 218 sayılı Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki Kanununun 3 ncü maddesinin (1) bendi ile ölüm veya müebbet hapis cezalarını müstelzim suçlar affın kapsamı dışında bırakılmıştır, maddenin sarih ifadesi karşısında ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim suçlardan muhakemeleri icra edilip de takdir veya kanuni hafifletici sebeplerin tatbiki sonunda, yahut da suç vasfının değişmesi sebebiyle muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilenlerin, işbu ceza-

larından 218 sayılı Kanunun 1 nci maddesi gereğince bir indirme yapılmamış idi. İlgililerin bu mağduriyetleri telâfi edilmek üzere tasarının 2 nci maddesi hükmü sevk edilmiş ve bu suretle idam veya müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim ve isnatlar dışında kalan suçlardan muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilmiş olup da, 113 sayılı Af Kanununun 134 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin (B) ve (C) bendlerinden faydalanamamış bulunanların 218 sayılı Kanunun 1 nci maddesi hükmünden istifadeleri temin edilmiştir. Ayrıca bu gibilerin bakiye cezalarından da, 2 şer senesinin bu kanun tasarısı gereğince indirilmesi salganmıştır.

Madde 3. — 20/21 Mayıs 1963 olaylarına karışmış bulunmaları sebebiyle mahkûm edilmiş olanların siyasi suçlu niteliğinde bulunmaları göz önüne alınarak, bunların kısmen aftan istifadelerini sağlamak üzere, tasarıda 3 ncü maddeye yer verilmiştir. Bu maddeye göre, ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarına mahkûm edilenlerin cezaları 24 sene muvakkat ağır hapse çevrilecek, hürriyeti bağlayıcı diğer muvakkat cezalara hükümlü bulunanların cezalarından 5 er senesi indirilecek ve şayet ceza miktarı 5 seneden az ise tamamı affedilecektir.

Diğer taraftan bu madde hükmü, idam cezasına mahkûm edilmiş olup da, bu cezanın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 64 ncü maddesi gereğince yerine getirilmemesi, Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmiş olan iki hükümlünün de durumlarını belli edecektir.

Madde 4. — Yüksek Adalet Divanıca mahkûm edilmiş olup da, bilâhara yürürlüğe girmiş bulunan 78 ve 218 sayılı Af kanunlarından yararlanan ve ayrıca Anayasamızın 97 nci maddesine göre Cumhurbaşkanlığı tarafından affedilmiş bulunanlar ile, bunlar dışında kalan birkaç hükümlü ve sanığın cezaları, ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olarak affedilecektir. Bu meyanda, bu mahkûmiyetler dolayısıyla hükmedilmiş olup da henüz ödenmemiş bulunan zararların ödettilirilmesi hususu da bu maddede derpiş edilmiş bulunmaktadır. Maddenin son bendi ile Yüksek Adalet Divanıca sonuçlandırılmamış bulunmaları sebebiyle Anayasa Mahkemesine intikal etmiş dâvaların sanıkları yurt dışında bulunmaları sebebiyle duruşmaları ikmal edilememiş ve bunların muvakkaten tatiline karar verilmiş bulunmaktadır. Bu fıkra hükmü ile, bu gibi sanıklar hakkında kovuşturmayla mâni olacak bir hüküm getirilmiştir. Ancak, 218 sayılı Af Kanununun 3 ncü maddesinin (G) bendinde gösterilen müesseselere mensup kimselerle bunların şeriklerinin sıfat ve vazifeyi suiistimal suretiyle işledikleri suçlarla ilgili olup, Anayasa Mahkemesine intikal etmiş olan dâvalar bu fıkra kapsamı dışında bırakılmıştır.

Madde 5. — Bu madde hükmü ile, evvelce 134 sayılı Kanunla değişen 113 sayılı Kanun ile 218 sayılı Kanunun 1 nci maddelerinin (B) ve (C) bendlerinden faydalanmış olanların da, bu cezalarından 5 şer senesi indirilmiş ve bu suretle affın şümul sahası genişletilmiştir.

Madde 6. — Vergi cezalarına ilişkin bu hükümlerle; vergi dairesi ve malî kaza mercilerinin normal çalışmalarını aksatan birikmiş ihtilâflı işlerin tasfiyesini temin ve bu suretle idare ve mercilerin muntazam çalışmalarının sağlanması; vergi cezasına mâruz kalmış mükelleflerin maddi ve mânevî yünden ferahlığa kavuşturulması ve çalışma güç ve şevklerinin artırılması, cezaya muhatap oluşu kötü niyetten değil de, bilgisizlikten ileri gelen bâzı mükellefleri de aftan faydandırmak eihetine gidilmiştir.

Madde 7. — Tasarının bu maddesinde affın şümulü dışında bırakılan, istisna hükümlerine yer verilmiştir. Şöyleki : Devletin şahsiyetine karşı ve Devlet kuvvetleri ile, adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine işlenen birtakım suçlarla, mal aleyhine işlenmiş, maddeleri belirli birtakım suçlar, Türk Ceza Kanununun 403 ilâ 408 nci maddelerinde yer alan suçlar, ormanların korunması mevzuunda Anayasada mevcut prensiplere göre bilûmum orman suçları, Askerî Ceza Kanununda yer alan Vatan aleyhine eürümler ile, Millî Müdafaa ve Harb Hiyaneti suçları, askerî eşyayı bilerek satmak ve satınalmak fiilleri ile, bâzı itaatsizlik ve üste tecavüz suçları, Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarına mahkûm edilenler ile, 5816 sayılı Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki Kanuna muhalefet fiilleri; iktisadi ve ticari hayata etkileri olan İera ve İflâs Kanununda yer alan bâzı fiiller ile, Markalar Kanununda yazılı suçlar aftan hariç bırakılmış ancak 500 liraya kadar zimmet, ihtilâs, irtikâp

ve rüşvet suçları ile miktarı 2 500 liraya çıkarılmak suretiyle, 218 sayılı Af Kanununun 3 nci maddesinin (H) bendinde yazılı olup, tasarının 7 nci maddesinin (C) bendine intikal ettirilen suçlar, keza affın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Madde 8. — Tasarının 1 nci maddesinin (A) bendi dışında, aftan yararlanan hükümlülerin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mahkûm oldukları cezanın zaman aşımı süresi içinde ve her halde 5 yıl zarfında, aşağı haddi 6 aydan aşağı olmıyan hürriyeti bağlayıcı bir cezayı gerektirir aynı cinsten diğer bir cürüm işlemeleri halinde, evvelece haklarında hükmedilmiş bulunan cezanın, infaz edilmiyen kısmının aynen çektilmesi hakkında, bu madde hükmü sevk edilmiş bulunmaktadır.

Madde 9. — Bu madde hükmü, kaçak şahısların aftan istifade etmelerini, muayyen müddetler içinde resmî makamlara müracaatla teslim olma şartına bağlı bulunduğunu tesbit etmiştir.

Madde 10. — Maddenin 1 nci fıkrası, kıtasından veya görev yerinden uzaklaşan yahut izin süresini mazeretsiz geçiren asker kişilerin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay zarfında resmî mercilere müracaat edip, teslim olmıyanların aftan yararlanamayacaklarını, 2 nci fıkrası ise; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kıtasından veya görev yerinden uzaklaşmış yahut izin süresini mazeretsiz geçirmiş izinsiz, bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlar ve askerlikten kurtulmak için hile yapanların, yurt içinde 3 ay, yurt dışında 6 ay içinde resmî mercilere teslim olmak şartıyla bu kanundan faydalanacaklarını öngörmüştür.

Madde 11. — Tasarının bu madesi, affın müsadere hühümlerine halel getiremeyeceğini ve maddenin 1 nci fıkrasından hariç kalan eşyanın, gümrük ve diğer Devlet ve belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine verileceğini tesbit etmektedir.

Madde 12. — Tasarının bu maddesine, taksirli suçlar haricinde olmak üzere, affın idari ve inzibati karar ve işlemlere tesir ve şumulü olmayacağı derpiş edilmiş, ancak 1 nci maddenin (B) bendinden yararlanan askerî ve sivil şahısların emeklilik haklarının geriverileceği, maddenin son cümlesinde ifade edilmiştir.

Madde 13. — Yargıtay ve Askerî Yargıtayca incelenmekte olan bir ceza dâvasının aflat ortadan kaldırılmasına karar verilmesi halinde, usulünce açılmış ve mahkûmiyetle neticelenmiş olan şahsi hak dâvalarına ait kararlar üzerinde temyiz incelemesinin ne şekilde yapılacağı, diğer af kanunlarında da olduğu üzere, tasarının bu maddesi ile tesbit edilmiştir.

Madde 14. — Bu kanun hükümlerinden faydalanacak tutuklu ve hükümlülerin salıverilme işleminin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 gün içinde tamamlanacağı öngörülmüş ve böylece bu kanun hükümlerinin uygulanması için yetkili mercilere de münasip bir mehil tanınmıştır.

Madde 15. — Bu madde, kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini göstermektedir.

Madde 16. — Bu kanun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği tasarının bu maddesi ile belli edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 9 arkadaşının, vergi suç ve cezalarının affi hakkında kanun teklifi (2/81)

Millet Meclisi Başkanlığına

Hükümsüz kalan kâğıtlar arasında bulunan 2/678 esas numaralı vergi suç ve cezalarının affi hakkındaki kanun teklifini İctüzüğün 69 ncu maddesi gereğince yenilenmesi için gerekli işlemin yapılmasını arz ederiz.

19 . 11 . 1965

Cumhuriyet Senatosu

Bursa Üyesi
C. Ortaç

Bilecik Milletvekili
Ş. Binay

Manisa
S. Çağlar

Bursa
K. Önadım

Izmir
O. Z. Efeoğlu

İstanbul
T. Erer

Manisa
M. Dirik

Denizli
M. S. Baydıl

Denizli
R. Şenel

Denizli
Z. N. Özel

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı: 3559, 4323*

11 . 3 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve Maraş Üyesi Cenap Aksu'nun, vergi suç ve cezalarının affi hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Enver Aka

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Millet Meclisi Başkanlığına

Vergi suç ve cezalarının affi hakkında düzenlediğimiz gerekçeli kanun tasarısı iki nüsha olarak takdim kılınmıştır.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ve rica ederiz.

Maraş Senatörü
C. Aksu

Bursa Senatörü
C. Ortaç

G E R E K Ç E

Ceza hukuku umumi prensiplerine göre vergi hukuku sahasında da af müessesesinin sureti tatbiki, umumiyet kaidelerinin bir faktörü bulunmak ve vergi hukukunda muvazene unsuru olmak dolayısıyla günümüzde 31 . 12 . 1962 tarihine kadar cereyan etmiş bulunan malî olaylardan, vergi ka-

nunlarına muhalif bulunanlara tatbiki mümkün bulunan cezai müeyyidelerin tatbik edilmemesine ve bu konuda bir defaya mahsus olmak üzere genel bir af çıkarılmasının uygun bulunacağı hakkında aşağıda mâruz hususat samimî bir kanaat mahsulü olup, tahakkuku ve bu fikrin benimsenmesi şayanı temenni bulunmaktadır. Şöyle ki:

Devlet gelir kaynakları arasında vergi cezalarının yeri :

Bilindiği gibi Devlet gelir kaynakları 1 - Öz kaynakları, 2 - Nakit basmak, 3 - Vergiler, 4 - İstikraz şeklinde inkisam etmekte ve bunlar arasında ceza bir kaynak olarak tadadedilmemektedir. Bütçe Kanununun gelirler tablosunda cezalardan muhtemel varıdatın gösterilmesi, münhasıran cemiyet fertlerinin bir kısmının vergi suçu işlemelerinin mutlak olmasından mütevellit olup, vergi cezalarının tatbikini icabettiren fiillerin çoğalması, zahiren bütçe gelirlerinin ceze faslında bir seviye yüksekliği ifade ederse de haddizatında kontrol imkânsızlıklarından dolayı daha fazlasının tesbit edilmemesinden vergi ziyamı mucip bulunduğu cihetle, ceza faslından vâkı gelirin asgari hadde düşmesi şayanı temenni olmakla, bu kabîl tahakkuk etmiş bulunan vergi cezalarının dahi affında âmme idaresinin fedakâr davranması kolaylaşmakta, diğer kaynaklarının azim seviyesi karşısında bir mâna ve ehemmiyet ifade etmeyen ceza gelirlerinin affı bir mesele olmaktan çıkmaktadır.

Verginin cemiyet üzerindeki tesirleri ve bu sebeple haiz olduğu ehemmiyet :

Vergiden doğan birçok iktisadi meseleler vardır. Servetin istihsalı, tedavülü ve istihlâki keyfiyetlerinde, vergi ya teşvik edici veya tersine olarak kısıcı tesirler yapar ve bu tesirler ehemmiyetsiz de değildir. Âmme masraflarının eşhas üzerine tevzii neticesinde bu masraflar iktisadi faaliyetin şu veya bu kısmı üzerinde ezici tesirlerini yaptığı gibi diğer bir kısım faaliyetler üzerine bilâkis hafif bir suretle yüklenir ve onları himaye eder.

Vergi mevzuu dolayısıyla malî mevzuatın siyasi kuruluşumuz ile çok yakın ilgisi vardır. Vergi, hattâ kendi maksadının dışına çıkacak şekilde kurulmuş olmasa bile, her hangi bir içtimâî sınıfın lehine veya aleyhine bir alet olarak kullanılmak istenmiş olmasa bile eninde sonunda yine sosyal bir durum yaratır. Verginin bu durumu iktisadi hayatımızda olduğu kadar sosyal sahalara da tesir etmektedir. Bundan dolayı değil konusuna ve matrahına hattâ nisbetlerine mütalâlık olan en teknik meselesi bile inikâs sebebiyle sosyal tesir yapar. Kültür kifayetsizliği mülâhazasıyla son zamanlara kadar zirai müstahsılın vergi mevzuuna alınmaması ve vergi yükünün mükellef üzerine bütün ağırlığı ile çökmekte bulunması bir misal olarak zikredilebilir. Tesirleri bu kadar bariz bulunan vergi ceza hukukunun dahî bu mülâhazalarla mütalâası ve ona göre bir istikamet verilmesi gerekir.

Ne kadar dikkatle, ne derece itina ve maharetle kurulursa kurulsun, hiçbir vergi, kusursuz olamaz bu itibarla ağır vergi ve ceza tatbikatından sureti katiyede kaçınılması iktiza eder.

Sınai ve zirai müstahsıl elinde para, yeni servetler yaratır, Devletin elinde ise âmme masraflarının ödenmesine yarar, Devletin vergi mevzuatını iyi tâyin edememesi halinde durumu; istihsale yarıyan iptidai maddeler masraflarını işçi kadrolarını kısarak istihsal ile ilgisi bulunmayan büro memurlarını artıran teşebbüs sahiplerinin haline benzer. Bu itibarla cezalar vâridatından temin edilen meblâğ bütçe tatbikatında bir ferahlık yarattığı zehabını yaratırsa da hakikat halde meydana getirdiği iktisadi çöküntülerle birtakım gelir kaynaklarının kurummasına ve binnetice daha az istihsale ve âmme refahının azalmasına sebebiyet verir.

1950 yılında tatbikata vazedilmiş bulunan Gelir Vergisi sistemimizle en modern ve en âdil esaslar dairesinde vergi mükellefiyetinin teessüsü temin edilmiş. Ancak burada, mükellef bakımından en mühim ve iktisadi ve malî hukuk bakımından en güç meseleleri teşkil eden cihet, Gelir Vergisinin bünyesi iktizası, vergi matrahının teşekkülüne sebebiyet veren ticari olayların vergi hukuku bakımından tâyin, takdir ve vasıflandırılmasının mükellefe ait bulunmasıdır. Vergi hukuk ve ilminin ne derece vukuf ve teknik bilgiye muhtacolduğu hususu herkesçe malûm olan bir keyfiyettir. Bu itibarla vergi mükelleflerinin vergi hukuku sahasında matlup bilgiye sahibolduğu

hususu kabul ve iddia edilemediği gibi, mevzuatın tatbik edilebilmesi için malî bilgilerle de mücehhez olması keyfiyeti de şart değildir. Mükelleflerin ticari faaliyetleri sahasına giren birçok konularla ilgili teşebbüsleri vâkidir, bu arada ticari olaylar vergi hukukunu meydana getireceğinden bu dahi apayrı bir servis ve mesele halinde tecelli etmektedir, ticari faaliyetin gerektirdiği bütün mesailerinin müteşebbis tarafından ifa ve ikmalî mümkün bulunmadığı cihetle, bunların ihtisasa mütaallik olan kısımlarını ücret mukabilinde cemiyetin diğer mütehassıs elemanlarına gördürür. Bu arada maliye hukuku ve muhasebe işlerini de bir mütehassıs elemana gördürebileceğinden bir bakıma mükellef için malî meselelerin güçlüğünden ve bundan mütevellit vergi adaletine muhalif oluşundan ve iktisadi teşebbüslerin seyir ve tekâmülüne mâni oluşundan bahsedilemez ise de, böyle bir ididanın ileri sürülebilmesi için cemiyet bünyesinde vergi ilmi ve hukuku ile mücehhez kâfi miktarda elemanın mevcudiyeti mevzuubahistir. Halbuki durum tamamen aksinedir. Gelir Vergisi tatbikatı pek yakın bir zamanda doğmuştur, bu itibarla kâfi miktarda kalifiye elemanın yetişmesi için zaman kâfi miktarda geçmemiş ve böyle bir meslekin teşekkül ve ihyası da idarece temin edilememiştir. Diğer bakımdan idarenin kâfi miktarda tetkik elemanına sahip bulunamayışı mükelleflerin yüzde yüz tetkikata tabi tutulmaması, mükellefler nezdinde serbest mütehassıs elemana müracaat edilmesine mahal olmadığı kanaatini doğurmakta ve haliyle mükellefler beyninde birbirine sirayet eden lâubali bir davranış ve binnetice kendi aleyhine sonuçlanan mesuliyetlere duçar buldukları sık sık müşahede olunmaktadır.

Mükellefleri malî felâketlere sürükliyen diğer mühim bir sebep de malî ve hukukî meselelerin, gelişigüzel vesikaların defterlere intikal ettirilmesinden ibaret olduğuna kani bulunmuş, muhasebecilik sıfatını kendi kendilerine tevcih etmiş birtakım başı boş zevatın yanlış mesaileridir. Sık sık duyulur, evvelâ şunu itiraf etmek lâzım ki, memleketimizde Avrupa'nın Şimal memleketlerinde olduğu gibi yüzde yüz vergi ahlâkî teşekkül etmiş değildir. Vergi vermenin cemiyet halinde yaşamının kaçınılmaz bir zarureti ve cemiyetin fertler lehine tesis ettiği gayrimuayyen bir hizmet karşılığı bulunduğu hususu her fert tarafından kabul edildiği gün vergi ahlâkî teessüs etmiş bulunur.

Mükelleflerin muhasebe ve vergi hukuku ile irtigal eden zevatın hemen hemen çok büyük bir ekseriyeti ehil olmıyan kimselerden müteşekki'dir. Mütেকait Maliye memurları, mütেকait öğretmen, mütেকait sair meslek memurları, mektepte okuyamamış ve bu suretle belge almış talebeler liseyi bitirmiş fakat askerlik hizmetine bir iki sene kalmış kimseler hemen hemen muhasebeciler ordusunu teşkil etmektedir.

Bu kabil zevatın en ince malî hukuk sahasında serd edeceği mütalâaların en samimî ve hüsnüniyet sahibi mükellefleri nerelere sürükleyeceği takdire değer. Bu itibarla medeni suçlara yaklaşan fiillerden madut bulunan vergi suçlarının mevcudiyetinin ispatı o cemiyetin mevzuu bulunan Maliye Hukuk ve tekniği ile mütehassıs elemanları vasıtasıyla tenevür etmiş bulunmasına bağlıdır. Cemiyetimizde bugün için mevcut mütehassısların meemu nisbeti binde biri bulmazken vergi mevzuatı tatbik kabiliyetinden mahrum bulunan fertlerine cemiyet nasıl suç isnadedilebilir, mükellef pek tabiidir ki, ihtisasa mütaallik bir hususu bilmekle ilzam edilemez. Cemiyetin diğer mütehassıs elemanlarına bu işini bedeli mukabilinde gördürecekler, fakat bu sahada miktarı kâfi eleman bulunmadan, fertlere mahiyeti anlaşılmıyan malî mevzuattan mütevellit mesuliyet tevcih edilebilir mi? Umumi Ceza Hukukunda kanunu mazaret sayılamıyacağı hükme bağlanmış ise de şalıdır. Ceza Hukukumuzda kanunu bilmemenin bilmemenin mâzeret sayılıp sayılamıyacağı münaka bu daha ziyade tabii suçlar için düşünülmüş bir tedbirdir, alelâde hallerde sanığın hüsnüniyetini ispat etmesine imkân yoktur, çünkü, günlük hayatın tecrübeleri ferde kanuni tahdit ve mesuliyetleri öğreteceği aşikâr olduğu gibi normal insanların, bâzı fiillerin suç olduğunu idrak etmeleri vicdani hisleri iktizasındandır. Adam öldürme, yaralama, kız kaçırma, hırsızlık gibi tabii suçların işlenmesinden mütevellit suç hissinin idraki en basit insan topluluklarında mevcut bulunduğu halde suni suçlar cümlesinden madut bir vergi suçunun işlenmesi o cemiyete mevzu kanunların emredici hükümlerine muhalefetle tekemmül etmektedir, şayet o cemiyet vergi hukuku ve tekniği

salhasında tekâmül etmemiş ise müteakmil bir cemiyet mevzuatının alınarak memleketimizde aynen tatbiki şekli bir hukuk tatbikatı yaratır ve bu suretle mütemadiyen arzu hilâfına teşekkül eden fiiller suç adabunarak cemiyet fertleri yanlış tanzim kılınan ceza sisteminden hiçbir zaman rahatsız kurtulamaz. Cemiyetimiz yukarıda arz olunduğu üzere fertleri bakımından modern vergi sisteminin tatbikine müsait değildir. Yani vergi tatbikatında cezada kaide bulunan şuur ve irade serbestisinden mahrum bulunmaktadır.

Bu itibarla otomatikman vergi ziyana sebebiyet veren bir mükellefin irade serbestisi ve şuruu haliinde kendisinin mevzuatı bilmemesinden ve bu işini yaptırabilecek eleman bulamamasından mübavellit mevzuata göre teşekkül eden suçların fahihi mükelleflerin kendileri değil o mevzuatı zamansız benimsiyen cemiyet hükmi şahsiyetinin olması gerekir. Müsait vasat yaratılmadan modern vergi sisteminden ve cezai ehliyetten bahsedilebilir mi? Cemiyetin kendine müteveccih kusurlarını ferde tahmini adalet hislerine uygun düşünmektedir. Bugüne kadar radyolar ve matbuat vasıtasıyla vergi sisteminin ehemmiyeti halka gereğince izah edilememiştir, arada sırada açılan kurslar fayda yerine zarar vermektedir, çünkü 2-6 ay gibi çok kısa bir zaman zarfında tahsil olunan pek az bilgiyle muhasebe ve maliye ilminin ve kanun tekniğinin tatbikata cevaz verecek kapasitede bilgi vermesine maddeten imkân bulunamayacağı aşikârdır. Bu kursa devam eden mükellef zevatın bir kısmı kendi malî ve muhasebe işlerini vukufları hilâfına tedvir etmeye yeltenmekte ve bir kısım zevat da bu kaynaklardan elde etmiş bulunduğu kurs belgesini kifayetsiz bir mütehassıs belgesi imişcesine ibraz ile samimî ve zavallı kalmış bir sürü mükellefleri mesuliyetten mesuliyete sürüklemektedirler.

Diğer taraftan 1950 senesinde tatbikata vaz'edilmesi mutasavver Serbest hesap mütehassısları kanun tasarısı bugüne kadar çıkarılamamış olmakla şiddetle ihtiyaç hissedilen bu meslek sınıfının doğuş ve tekâmülüne bu suretle mâni olunmuştur. Tatbikatta bu boşluğu vesile ile itihaz eden birçok kişiler hattâ maliye dairesinde en ufak bir hizmette vergi memurluğunda vâkı hizmetin kendine verdiği güven hissi ile dirayetli ve kifayetsiz bir uzman edasıyla çok nazik bulunduğu şüphe götürmeyen malî mevzuata mesailerini arz eden bu kabil emekli zevat telâfisi gayrikabil yanlış işler yapmakta binnetice mükellefleri iktisaden bir daha kalkınamayacak bir duruma sokmaktadırlar.

Vergi mükelleflerinin dikkatini çekecek bir husus da vergi adalet kaidelerinin başlıca unsurunu teşkil eden, vergi ödeme gücünün iyi tâyin edilmesidir; iktidar ancak asgari maiyet seviyesinin üstünde teşekkül etmekte, asgari maiyet esası tatbikattan mülhem olarak bir bakıma izafidirde denilebilir, iktisaden normal bir seviyede bulunan bir memlekette asgari maiyet hududu daha müsait ve günün rayicine muvazi bir tempo halinde seyrettiği halde, memleketimizde maalesef sembolik denecek kadar mahdut ve hattâ askari maiyet tâbiri ile istihdaf olunan müesseseyi temsil kudretinden dahi mahrum bulunmaktadır.

Bu itibarla asgari maiyet hududu dâhilinde kalan gelirlere müracaat edilmesi vergi iktidarının zorlanmasını ifade etmekte binnetice vatandaşların vergilerini veya inzıam edecek vergi cezalarını ödeyebilmeleri için yiyecek, giyecek, yakacak gibi pek zarurî ihtiyaçların giderilmesinden fedakârlık etmesini icabettirmektedir.

Vergi matrahlarının takdiri :

Vergi matrahlarının takdiri iki esasa dayanmaktadır. Birincisi; vergi matrahının tâyini idare organına ait bulunur ki, birtakım karinelere istinadettirilen bu matrahların sıhhati ayrıca kontrole tabi tutulmaz. İkinci tarz ise vergi olaylarını mükellef malî hukuk kaidelerine göre tasnif ile vergi matrahını bizzat kendi tâyin eder ki, bu takdirde beyanın idarece mutlak kontrolü bir esastır, matrah verginin esasını teşkil ettiğine göre mükellef tarafından tâyin ve bildirilen matrah maddi veya hukuki hatalar dolayısıyla veya kasdî hareketlerle eksik olabilir, bundan böyle matrahın kontrolü zarurîdir; evvelce mer'î bulunan Hayvanlar Vergisi esasına mükellef beyan eder ve ahiren idarece istisnasız umumi bir kontrole tabi tutulur idi, Veraset Vergisi de kontrol edilmektedir. Gelir Vergisi de aynı esaslara tabi-

dir. Fakat Hazine elinde miktarı kâfi mütehasşis elemanın bulunmayışı bütün mükellef beyanlarının her sene istisnasız kontroluna imkân vermemektedir.

Gelir Vergisinin tamamen veya her sene kontrol edilememesinden iki mahzur neşedilmektedir.

Bilindiği gibi tahakkuk müruru zamanı beş senedir her sene muntazaman hesabata kontrol edilen müessese yanlış tesis ettiği muameleden bir defa ceza görmüş olacak ve mütaakıp yıllar aynı hataya düşmeyeceğinden kontrolün müspet neticesi mükellef lehine birtakım neticeler husule getirecektir. Bilfarz bugün olduğu gibi senelere hesabata tetkik görmeyen bir mükellefin beş senelik hesabatının aynı zamanda birlikte tetkiki mükellef aleyhine telâfisi gayrikabil neticeler tevli dedecektir. Beş sene müddetle tevali etmiş hukuki bir hata dolayısıyla tahassul etmiş bulunan vergi zayıyatının ve buna inzamam edecek cezaların ödenmesi mükellefin ticarete muhassas sermayesinin tamamını alıp götürmekle kalmıyacak ve diğer hususi mamelekine sirayet etmek suretiyle iktisadi ve içtimai bir felâketin zuhuruna sebebiyet verecek, cemiyet bir ferdini ve mensup olduğu aile efradını kaybetmekle kalmayıp Hazine devamlılık ifade eden bir vergi kaynağını da bu suretle kurutmuş olacaktır.

Kadro kifayetsizliği ve bütçe mülâhazaları ile takviye edilemeyen uzman kadrolarının tevidettiği kontrol imkânsızlığının teraküm eden mesuliyetini de mükellefe tahmil etmenin hakkaniyete fert ve Devlet arasındaki hukuk münasebetindeki gaye ve prensiplere uymıyacağından bu hususta daha mülâyim ceza tatbiki muvafık olur. Çünkü, kontrol yalnız matrahın sıhhatinin araştırılmasını matûf olmayıp yapılan faydalı tenkid ve müdahalelerle hem mükellef iktisadi bünyesinin bir muvazene unsuru ve hem de gelir kaynağının kurulmasına mâni devamlılığını temin eden bir karakter taşır. Netice itibariyle kontrol sistemi ayrıca esas gayesinin yanında uyarıcı ve öğretici bir vasıf taşımakla vergi mevzuatında matlup kültüre sahip bulunamıyan memleketimizin partilerine bu vesile ile bir rehberlik hizmeti de ifa edecektir. Arz olduğu gibi kontrol mekanizmasının kifayetsiz oluşundan ahiren vâkı tetkiklerle doğmuş vergi cezalarının mesuliyeti biraz da kontroldaki fâsılları dolayısıyla idareye müteveccih bulunacağından, idarece gayrimuayyen zamanlarda bir af kararı ısdarı hakkaniyete uygun düşer.

Malfûm olduğu üzere, memleketimizde henüz tevhide kaza sistemine gidilmemiştir. Vergi ihtilâfları idari kaza mercilerinde tetkik ve karara bağlanmaktadır. Vergi ihtilâflarının birinci kademe tetkik ve karara bağlanması mahallî vilâyet ve kaza gayrimuvazzaf vergiler itiraz komisyonlarında yapılmaktadır. İşlerinin çokluğu ve devamlılığı dikkate alınarak İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana vilâyetlerinde birer Muvazzaf Vergiler İtiraz Komisyonu kurulmuştur. Şayanı temennidir ki, her vilâyette bir muvazzaf vergiler itiraz komisyonu kurulabilsin, çünkü muvazzaf vergiler itiraz komisyonu üyeleri ve rüesasının bu mevkie gelebilmeleri için yüksek tahsil şart koşulmuştur. Bu itibarla bu zevatın gerek müktesebatı ve gerekse değerleri, tecrübeleri kazai faaliyetten mâdüt vezaifini ifasında matlup adalet ve liyakati ibraza müsaittir. Faaliyetlerinden âmme vicdanı huzur duymaktadır. Fakat muvakkat vergiler itiraz komisyonlarında durum maalesef bu merkeзде değildir. Heyeti teşkil eden zevattan reis, malî mevzuatta ihtisası bulunmıyan vali veya kaymakam, Maliye teşkilâtından defterdar veya malmüdüdü ve ticaret odası veya ticaret odası olmıyan mahalde belediyeden bir zat ki, komisyonun faaliyet mekanizmasını Maliyeden olan üyesi teşkil etmektedir, idare reisinin ve keza belediye veya ticaret odasından iştirak eden zatın malî sahada kifayetli bilgi ve vukufu olmadığından müdahale ve karar ısdarına müessir olabilecek bir tasarrufları mevzuubahsolamaz, hemen ekseriya mütehasşis eleman maliye üyesinin mütalâası tasvibolunmakla kararlar tekemmül edebilir. Bu tarz ise âmme vicdanı için tatminkâr değildir. Maliye üyesinin komisyondaki faaliyetinin vasfı ka kazai oluşu ve mevzuun tetkikinde bitaraf bir davranış mevcudiyetinin elzem olduğundandır. Halbuki bilhassa kaza teşkilâtında malmüdüdü hemen ekseriya komisyondaki faaliyetinin esasını âdilâne bir karar ısdarı değil maliye hukukunu himayeye vazifeli bir kimse zan ve hissi ile ifa etmekte ve binnetice adaletten beklenen netice elde edilememektedir. Hüküm ve mek, kaza hakkını istimal etmek sanattır, bu sanata yabancı olanların erişecekleri netice müspet veya menfi bakımdan daima tehlikeli olmuş ve daima umulmıyan neticeler vermiştir. Muvakkat itiraz komisyonları üzerinde durulması lü-

zumlu en mühim mesele halindedir. Hukuk ilmiyle uzak ve yakından alâkalı olmıyanların mesele belediye veya ticaret odasından üye sıfatıyla vergiler itiraz komisyonuna iştirak eden bir marangoz veya benzerinin vergi hukuku ile ilgili meselelere karışması ve hüküm sahibi olması vergi adaletinin istihdaf ettiği gayeye ulaşmasına mâni olması bakımından başlıca sebeplerden birisidir.

Filvaki itiraz komisyonları kararlarının tesis ettiği hüküm nihai olmayıp üst merciler nezdinde kabili itiraz ise de, mükellef kültürünün nâmüsaıt oluşu veya dâvasını savunacak eleman bulamayışından hükme müessir deliller mükellef aleyhine teessüs etmekte ve bu sebeple olayların vasıf ve mecrası mükellef aleyhine intikal ettiğinden üst merciler de bu şartlar çerçevesinde teşekkül eden kararları tasdik etmekte ve bu sebeple meydana gelen kazai kararlar hatalarını ancak bir umumi af ile telâfi etmek ve âmme viedanını huzura kavuşturmakla mümkün bulunmaktadır.

Vergi suçu :

Genel olarak vergi suçu; vergi kanunlarının ve Vergi Usul Kanununun koyduğu görev ve ödev hükümlerine mükellefler ve sorumlular tarafından cezayı gerektirecek şekilde aykırı hareket edilmesi halinde teşekkül etmektedir. Tarife göre suçun menşei âdi suça yaklaşan fiillerden doğmaktadır ki, bunlar ihmal, dikkatsizlik, teseyyüp gibi yine faile isnadı kabil bir kusur neticesiyle vâkı olmakta, asıl suçlar ise kasden işlenmiş olan fiillerdir.

Suni suçlarda, suçluluk vasfının izafe ve isnadı için başlıca şart cemiyet şart ve icaplarından doğmuş olmasına bağlıdır. Yani yukarıda da arz ve izah edildiği üzere modern malî hukuk mevzuatı kavranmasını ve tatbikini gerektirecek zemin yaratamıyan cemiyetin fertlerine suni olarak vaz'ylediği suç mefhumu mesnetsizdir. Bir lâzımevi, bir mefhumu cemiyet fertlerinin büyük bir ekseriyeti rahatlıkla idrak ve kabullenmelidir ki, bir kaide olarak teessüs edebilsin, yani her hukukî müessesede içinde yaşanıyan cemiyet hayatı icaplarının bir neticesi olarak doğar ve bu icaplar müsait bulunduğu takdirde yaşıya'bilen, halbuki memleketimizde malî mevzuatın fert tarafından bilfiil veya ücretle istihdam edeceği mütchassislar vasıtasıyla tatbikine elverişli vasat idarece tesis edilebilmiş midir? Şu halde cemiyet fertlerinde mevcudolmıyan bir kabiliyet ibrazını beklemesi ve bu isteğini ifade eden hukukî müesseselere riayet edilmediği takdirde müeyyide tatbiki içtimai adalet prensiplerine uymamaktadır. Ceza âmme viedanının suça ve suçluya karşı duyusununun bir tezahür şekli olduğuna göre içtimai fayda mülâhazasıyla yapılacak cezalandırma keyfiyeti ancak mesul tutulabilecek ve müstehak sayılabilecek bir şahsa müteveccih olduğu haldedir ki, adalete makrun addedilebilir. Bu itibarla mükellef cahil, memleket sathına gerekli mütchassis elemanlar yayılmamış, bu şartlar altında mükelleften mevzuata harfiyen uymak nasıl beklenebilir? Bu sebeplerle de matlup kültür seviyesine ulaşmaya kadar vergi cezalarının gayrimuayyen zamanlarda umumi bir af ile kaldırılması yerinde olur. Mükelleflere göre vergi cezaları tahlile tabi tutulmuş olup arz ettiği çeşitli görüşlerine göre ölümle ortadan kalkması vereselere intikal etmemesi gibi sebepler dolayısıyla (ceza mahiyetinde) ve yalnız bünyeelerinde ve bilhassa şekillerindeki bâzı hususiyetler kendilerine istisnai bir vasıf vermekte ve bu bakımdan bunlar vergiye benzetilmektedir. Vergi Usul Kanununda ziyaa uğratılan verginin kaçakçılıkta üç kat ve kusurda yarısı kadar verginin zam olunacağını ifa etmesi kanun vâzının bunlarda bir vergi mahiyeti görmeye temayül ettiğini göstermektedir.

Maliye Bakanlığının vergi cezalarına atfettiği bir mahiyete göre vergi cezalarında kamu idaresinin vâkı olan bir zararını karşılaması hususuyla kaçakçılık ve kusur hallerinde vergi cezalarının ziyaa uğratılan vergi miktarlarına göre ölçülmesi ve nihayet vergi cezalarının bir adli merci tarafından değil, idarece kesilmesi itibariyle bir bakıma tazminat vasfında da mütalâa edilmiştir. Vergi cezaları yukarıda görüldüğü üzere üç cepheli olarak mütalâa edilmiştir. Her üç halde de müessiriyet derecesi iktisadi hayatı felce uğratan bu müesseseyi, gayesine ulaşmaktan alıkoymaktadır:

1. Mahiyeti itibariyle ceza olarak mütalâa ettiğimiz takdirde suç ve suçluya intibak edilecek esaslarda ve içtimai fayda nazariyelerine mutabık olmalıdır ki, üç kat kaçakçılık cezasının

tatbiki adalete uygun bulunsun. Aksi halde üç kat kaçakçılık cezasının şiddetli bir seviyeyi temsil etmesinden matlup gayeyi sağlamadığı bütün müelliflerce kabul edilmiştir.

2. Vergi cezası, mahiyeti itibariyle vergi olarak mütalâa edildiği takdirde, vergi, cezanın inzamamı ile bir çığ halini almakta, bu suretle vergi, adalet kaidelerine asla tetabuk etmemekte ve mükellef mamelekine intikal eden bir müessiriyette bulunduğundan mükellef nezdinde iktisadi çöküntü ve vergi mukavemetini de intacedeceğinden, vergi cezalarının şiddetli bulunması, arada sırada istar olunacak af kararları ile mutedil hale irca edilebilecektir.

3. Vergi cezaları tazminat mahiyetinde mütalâa edildiği takdirde cezanın tâyininde isabet yoktur, vergi ziyayı ile kamu idaresinin bir zararı olmuş ise tazminat zarar ile mütenasib olması icabeder. Tazminatın dahi içtimai fayda nazariyesine uygun ve mutedil olması icabeder.

Tatbikine girilen plânlar dolayısıyla bütçenin masraf tablosu şimdiye kadar ulaşamadığı âzami seviyelere ulaşmış ve bu sebeple birçok vergi reformuna gidilerek vergi kaynaklarının verimliliği artırılmış ve bu suretle % 20 nisbetinde bir varidat artışı temin edilmiş olmasına rağmen yorgan ayağı örtmediği için yeni yeni vergiler düşünülmekte olduğu gazetelerde okunmaktadır.

Âmme hizmetlerinin çeşitliliği sonsuzdur. Âmme idaresinde Maliye Bakanlarının daima tasarrufçu bir zihniyete sahip, diğer bakanların ise faaliyet sahalarında matlup başarısı masraf yapmakla mümkün bulunduğundan daima kabarık bir masraf bütçesinin kabul zihniyetini taşırlar ve eninde sonunda masraf bütçesinin bütün ağırlığı vergi mükelleflerinin omzuna çöker.

Bu itibarla; ihdas edilen yeni yeni birtakım âmme hizmetlerinin malî külfetleri ile mükellefin hiç olmazsa ısdar olunacak bir af ile yüreğine su serpilmesi ne kadar yerinde olur, diğer bir ifade ile vergi reformu ile mükellefe teveccüh eden devamlı vergi yükü, bir defaya mahsus bir af ile maddi olduğu kadar mânevi bir tesir iera eyliyerek mükellefi idareye karşı son derece memnun eder ve bu sebeple malî mevzuatın yaratmış olduğu gaileden sıyrılarak ticari sahada yeni hamle ve hareketler tebellür ederek teccüs edecek yeni hamle kazançlarından Hazine vergi almak suretiyle affettiği cezalar varidatını da telâfi etmiş olacaktır.

Bilindiği gibi Serbest malî müşavirler Kanunu çıkmak üzere olup, bu kanunun çıkması ile şiddetle ihtiyaç hissolan meslek grubu meydana gelecek ve artık mükellefler içinde malî mevzuatın güçlüğünden bahsetmek ve şikâyet etmek durumu da bertaraf edilmiş olacaktır.

Bu itibarla da bu kanunu bugüne kadar çıtıramıyan Âmme İdaresinin, mükellefler lehine tesis edemediği bu müesseseye mukabil vergi cezalarını affeden tasarımı Malî müşavirler Kanununun ısdarından evvel çıkarması şayanı temennidir.

Af :

Af yetkisi lehinde olan müelliflere göre bu yetkinin ahlâk değerinden başka hukuk değeri de mevcuttur. Ceza kanunları genel olmak zorundadır. Belli bir kişi veya belli bir olay için vergi ceza kanunu yapılmaz, kanun bir bakımdan mânevi otoritesini (genel oluş) undan alır. Kanun genel olabilmek için mücerret olmak zorundadır. Halbuki mücerret ve genel kaidelerin muayyen bir olayda kanun koyucunun öngöremediği veya öngörülenden daha şiddetli bir sonuç vermesi mümkündür. Bu çeşit istisnai sonuçlar mücerret ve genel kaideler için kaçınılması inkânsız kusurlardır. Çünkü kanunlar âdeta (büyük rakamların doğruluğu) esasına göre hazırlanır.

Bu sebeple af yetkisinde haksızlığı tamir imkânı görülmektedir. Bu ifade ile de (af yetkisine) hukukun (emniyet supapı) denilmektedir. Bu itibarla af cezayı zayıflatmaz onun âdilâne bir şekilde tatbikini sağlar.

Af müessesesi aleyhinde de birtakım fikirler ortaya atılmıştır. Fakat aleyhteki fikirler tabii suçlara tatbikinde isabetini bulabilmektedir, çünkü, adam öldürme, ırza tecavüz, sahtekârlık, haksızlık, dolandırıcılık gibi âdi cürümleri işliyenlerin ahlâki kötülükleri muhakkak olduğuna göre bunların umumi affa nail olması veya cezalarının azaltılması ceza siyaseti bakımından çok muhtaralı ve vahîmdir. Af üzerine takibattan kurtulan veya ceza evinden salıverilen bu gibi şahısların az zaman sonra tekrar suç işliyerek ceza evinin yolunu tuttukları çok vâkidir.

Netice itibariyle af yetkisine yapılan itirazlar bu yetkinin iyi kullanılmamasından doğan mahzurlardan mühlhem olmaktadır. İyi kullanıldığı ifrata kaçılmadığı takdirde, bu yetkinin hukukî ve sosyal mülâhazaları tahakkuk ettirilmesi mümkündür.

Vergi cezalarının affı halinde affedilenler arasında şüphesiz ki, Af Kanununun bu âtîfetine mazhar olamayacak derecede ahlâki redeatte bulunan kimseler olaaktır. Fakat bunlar bindebir nisbetini tecavüz etmezler, büyük ekseriyet yukarda izah ettiğimiz veçhile bilgisiz ve eleman kifa-yetsizliği hasebiyle menfi tesadüflerin eseri neticesinde mesuliyete dâçar olmuşlardır. Af ıstarında kamu faydası meveudiyetini hissettiren sebepler etrafınca arz ve izah edilmiştir.

Hulâsa, istemiyerek vergi suçlusu haline gelmiş olan fertlerin affı halinde, patrimuvanına dahi sirayet edecek cezanın tesirinden kurtulacak bu suretle gerilemiş ve âkim kalmış ticari teşebbüs-lerine yeni hamlelerle randımanlı bir seviyeye ulaştırmaları ve aynı hallerin bir daha tekrarlan-maması için idarece haklarında tatbikine tevessül olunan cezai müeyyidenin ikaz sadedindeki bü-yük tesiri af suretiyle kaybetmiyeceğinden cezadan maksudolan gaynin hâsıl olduğu ve muhi-tinde dahi ibreti müessire olmak vasfını kaybetmediği muhakkak bulunmaktadır.

Görülüyor ki, âdi suçlardan dolayı adli mercilere cezaya mahkûm olmuş suçluların suç saikini ekseriya ihtirası ve mükerrir olmaları itibariyle kötü huy ve ahlâkları teşkil etmektedir. Adli suç-lar bir tetkike tabi tutulduğunda tesadüfen suç işlemiş kimselerin sayısı pek cüzi bir rakama ba-liğ olur. Fakat vergi suçları böyle midir? Hemen hemen yüzde doksan sekizi serbest irade dışında ve şuuru haricinde teşekkül etmiş ve kanunen suç sayılmış fiillerdir. Bunlar bigûnahtırlar, kendi-leri modern malî mevzuatı bilseler veya mütehasıs eleman bulsalar dı hiçbirisi suç vasfında bir fiili iltizam etmezlerdi.

Cemiyet müsait zemini hazırlamadan modern malî sistemi fertlere zorla kabul ettirmek şıkkını iltizam etmiştir. Bu itibarla modern seviyeye itilerek çıkarılmak istenen vergi mükelleflerinin ar-zu olunan seviyeye ulaşabilmeleri birtakım merhalelere bölünmeli ve bu fâsılları arada sırada gayrimuayyen zamanlarda isdar olunacak aflar ile kademeli surette vergi tatbikatında mütেকâmil bir mükellef zümresi meydana getirilmelidir.

23 . 2 . 1963 tarihinde yürürlüğe giren 218 sayılı Af Kanunu ile âdi suçlular affa mazhar olduk-ları halde malî cezaların kaçakçılık ve kusurda yarısı ve usulsüzlükte tamamı affa nail olmuş idi. Yukarda da taraftar görülen fikre göre âdi suçlular pek kısa zamanda alışmış oldukları fiilleri tekrar işliyerek hapishaneye dönmüşler ve bu suretle cemiyet bünyesinde ika etmiş oldukları fiil-lerle matlup düzen ve güveni ihlâl etmiş ve kötü bir sürü hâtıralar bırakmışlardır. Malî suçlar va-sıfları itibariyle medeni suça yaklaşan fiillerden mâdüt suni suçlardır. Hiçbir zaman tabii suç işle-miş katil, hırsız ve ırz düşmanı kadar ağır fiillerle kabili kıyas değildir. Katil bir cinayet ferdinin hayatını izale etmekte, hırsız bütün malını çalmakta ve bu suretle cemiyet bünyesinde açılan ya-raların tedavisi de gayrikabil bulunmakta ve hem mânevi ve hem de içtimai sefaleti meydana getir-mektedirler. Buna mukabil vergi suçlularının ika etmiş oldukları fiillerle cemiyete aynı derecede zarar verdikleri iddia olunabilir mi?

Fakat tatbikatta her iki cezanın idare organına tesirleri aynıdır. Hapis cezasına mahkûm ol-muş kimselerin muhafazası, iaşesi birtakım masrafların icrasını icabettirdiği halde malî ceza mü-eyyidelerine çarptırılan mükellefler idareye böyle bir külfet tahmil etmedikleri gibi bir varidat temin etmektedirler. Hapis cezalarına mahkûm kimselerin affı malî bir ferahlık tesis ettiği halde, vergi cezalarının affı zahiren bir bütçe fedakârlığı hissini de yaratmaktadır. Malî suçların affı filvaki içinde bulunulan bütçe yılı varidatı için bir fedakârlık ve cüzi de olsa bir darlık yaratacak ise de; müstakbel yıllar için vergi mükelleflerinin devamlılığını ve istihsal gücünü takviye ve ar-tırdığından âmme idaresi lehine netice de tevliedtmekte ve vâkı fedakârlığının birkaç mislini erte-si yıllarda vergi almak suretiyle telâfi etmektedir. Esasen kusur, usulsüzlük kaçakçılık ve ge-cikme dolayısıyla beş yıl içinde tahakkuk edip tahsil edilmemesi sebebiyle affı istenen miktar (5 milyon lira civarındadır.)

Yukarıda arz ve izah olunduğu üzere bir af mevzu bahis olduğunda suçları daha hafif bulunan muhakkak olan vergi suçlarının ön plânda mütalâası gerektiği halde kısmen affa nail olmaları adalette başlıca faktör olan musavat ve genellik vasfının dikkate alınmadığı ve âmme idaresi malî bünyesine müessir bulunacağından kısmi affın tetkikinde içtimai fayda mütalâa edilmesinde isabet vâkı olmamıştır.

Hulâsa : Yukarıda arz edilen sebeplere binaen 31 . 12 . 1962 tarihine kadar cereyan etmiş bulunan malî muamelelerden vergi mevzuatına muhalif bulunmuş bulunan olaylar dolayısıyla haklarında ceza tatbiki cihetine gidilmiş bulunan veya bu tarihlere kadar olan muamelelerin ahiren tetkikinde tebeyyün edecek olaylar hakkında kaçakçılık, kusur ve usulsüklük cezalarının tamamen kaldırılmasına ve 218 sayılı Kanunla tevessül olunan af müessesesinin âdi suçlara tatbik olunan hukukî kaide ile müsavi seviyeye ulaştırılması ve bütçe tatbikatında mühim yeri işgal ettiği inkâr edilemeyecek olan ticaret erbabı mükelleflerin 1950 yılından beri hasretini çektikleri affa kavuşturulmaları için ekli kanun teklifi hazırlanmıştır.

Vergi suç ve cezalarının affı hakkında Kanun

MADDE 1. — 31 . 12 . 1962 günü sonuna kadarki dönemlere aidolarak mükellefler veya sorumlular adına kesilmiş olup, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadar tahsil edilmemiş olan vergi cezalarından usulsüklük, kusur ve kaçakçılık cezalarının tamamı affedilmiştir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 31 . 12 . 1962 tarihine kadarki dönemlere aidolarak kesilecek usulsüzlük, kusur ve kaçakçılık cezaları hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

1962 yılı sonuna kadarki dönemlere aidolarak, Vergi Usul Kanununa göre ceza mahkemelerince hükmolunup bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte infaz edilmemiş bulunan hileli vergi suçlarına ait cezalar affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanlığı yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın bâzı orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair kanun teklifi (2/114)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı. : 5660 - 0138

30 . 11 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, bâzı orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur. Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim. Saygılarımla.

Cumhuriyet Senatosu
Başkanı
Enver Aka

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Bâzı orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair olan kanun teklifimiz ve gerekçesi ekli olarak sunulmuştur. Gereğine müsaadelerinizi saygılarımla rica ederim.

Kastamonu Senatörü
Ahmet Nusret Tuna

GEREKÇE

Evvelce ormanlar arzı mübahtan sayılırdı. İçindeki ve civarındaki vatandaşlar hiçbir kayda tabi olmadan geçimlerini ve ihtiyaçlarını ormandan sağlardı. Bilâhara yürürlüğe giren Orman Nizamnamesi de bâzı kayıtlarla bu hakları tanıyordu. Geçim imkânından dolayı nüfusumuzun üçte biri orman içinde ve civarında vatan tutmuştu. 1936 ve 1945 yıllarında çıkarılan 3116 ve 4785 sayılı kanunlarla ormanlar Devletleştirildi. Kendisine her hangi bir geçim sahası gösterilmeyen ve ormanla alâkası kesilen orman köylüsü âdeta akılla karşıkarşıya bırakıldı. Ormanın faydalarını saymaya lüzim görmüyorum. Bunu kavramıyan vatandaş olduğuna da kaani değilim. Ancak, iktisadi tedbirlerle onun ihtiyacı karşılanmadığı, İkame Kanunu tatbik edilmediği müddetçe, yasak ve cezai tedbirlerle ormanın korunacağına inanamıyorum. Nitekim mütemadiyen dâva dosyaları artmakta, tahribat önlenememektedir. Gelip geçen bütün hükümetlerin va'dine rağmen, ağaçlara gösterilen haklı alâka kadar vatandaşa ilgi gösterilemedi. Bugün kaderiyle başbaşa bırakılan orman köylüsü, açlığa karşı meşru müdafa hududu dâhilinde işlediği veya kötü tatbikat yüzünden işlemeye mecbur bırakıldığı suçlardan dolayı eviyle mahkeme kapıları arasında çilesini doldurmaya devam etmektedir.

Suç bir veya birkaç kişinin işlediği münferit hâdiselerdir. Eğer bütün orman köylüleri bu fiili işlemeye mecbur kalıyorsa ortada bir hastalık, bir nizam bozukluğu var demektir. Devletin bu hastalığı tedaviye gayret sarf etmesi gerekir.

Orman köylüsü ağır para cezasına ve tazminata mahkûm edilmektedir. Hiçbir yerden geliri olmayan bu vatandaşlar ormanı tahribetmek suretiyle borçlarını ödemekte bir nevi mahkeme kararıyla tahribat artırılmaktadır.

Anayasamızın yürürlüğe girdiği 15 Ekim 1961 tarihinden sonra işlenecek orman suçları için umumi af kanunu çıkarmak mümkün olmadığından, tatbik sahası çok dar olan bu son affın tahribata sebebiyet vermeside düşünülemez.

Teklifin 1 nci maddesi, Anayasanın yürürlüğe girdiği 15 Ekim 1961 tarihinden önce işlenen orman suçlarından dolayı ceza dâvalarını önlemek, 2 nci maddesi tazminat dâvalarını kaldırmak ve gerek hukuk ve gerek ceza mahkemeleriyle hükmedilmiş olup da tahsil edilemeyen. tazminat ve masrafın terkinini temin etmek amacıyla hazırlanmıştır. 3 ncü madde yürürlükten, 4 ncü madde de yürütmeden bahsetmektedir.

Kastamonu Senatörü
Ahmet Nusret Tuna

CUMHURİYET SENATOSU KASTAMONU ÜYESİ AHMET NUSRET TUNA'NIN TEKLİFİ

Bâzi orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 15 Ekim 1961 tarihinden önce işlenmiş orman suçlarından dolayı takibat yapılmaz, verilen cezalar infaz edilmez, suç mevzuu mahsul ve araçlar sahiplerine iade olunur.

MADDE 2. — 15 Ekim 1961 tarihinden önce işlenmiş orman suçları dolayısıyla tazminat dâvası açılmaz, açılmış olanlar da mahkemelerce rüyet edilmiyerek sükût eder.

Yukarıda yazılı dâvalardan dolayı mahkemelerce hükmedilmiş tazminat ve masrafın, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz tahsil edilemeyenleri borçlular lehine terkin edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve 7 arkadaşının, bâzi siyasi suçlularla basın suçlularının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların cezalarının affına dair kanun teklifi (2/174)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Bâzi siyasi suçlularla basın suçlularının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların affına dair hazırlanmış bulunduğumuz kanun teklifi gerekçesi ile sunulmuştur.

Gereken işlemin yapılmasını saygı ile arz ederiz.

17 . 12 . 1965

Kastamonu	Afyon K.	Niğde	Ordu
<i>İ. Hakkı Yılanlıoğlu</i>	<i>M. Özdağ</i>	<i>M. Altınsoy</i>	<i>Ş. Pehlivanoglu</i>
Muş	Çanakkale	Sivas	Ağrı
<i>K. Aytaç</i>	<i>A. Nihat Akay</i>	<i>C. Odyakmaz</i>	<i>A. Akdoğan</i>

GEREKÇE

27 Mayıs Devriminden bu yana demokratik rejimi bütün icaplarıyla teminat müesseseleriyle gerçekleştirmek ve yerleştirmek yolunda kayda değer çabalar gösterilmiş, fakat hırs ve kötü niyet erbabı ve onların menfi tesirleri her türlü hürriyete, hakka ve hakikate galebe çalmış vefakârlık,

M. Meclisi (S. Sayısı : 79)

fedakârlık ve onur duyguları yerlerini tezyir ve tezyife, kin ve nefrete bırakmış, cemiyetin müşterek değer ölçüleri kaybolmuştur.

Yukarda arzına çalıştığımız ortam içerisinde Türk siyasi tarihine 22, 23 Şubat ve 21 Mayıs olayları olarak intikal eden iki silâhli ayaklanma olmuştur. Bunlardan birincisi (Asker kişiler tarafından 22 - 23 Şubat 1962 olayları dolayısıyla veya daha önce bu olaylara esas teşkil edebilecek mahiyette işlenen fiil ve hareketler için cezakovuşturması yapılmaması hakkında kanun tasarısı) ile affedilmiştir. Sayın Ürgüplü Hükümetinin kuruluşuna iştirak eden dört parti ile o günün iktidar partisi olan C. H. P. de (Anayasayı ihlâl suçundan mahkûm edilenlerin cezalarının kısmen affi hakkında kanun tasarısı) nın gerekçesinde «Bu tasarı ile Türkiye’de yeni ve teminatlı bir Anayasa çerçevesindeki sağlam temeller üzerinde kurulmuş olan demokratik rejimin geçmiş olayların tesirinden kabil olduğu kadar kurtularak ahenkli şekilde işlemesi ve yurttan tam bir huzurun sürmesi istihdaf edilmektedir.» demek suretiyle daha ileri bir görüşü benimsediklerini Türk kamu oyuna ilân etmişlerdir.

Biz bu görüşe uygun olarak cemiyetin bünyesinde mevcut birtakım rahatsızlıkları gidermek amacıyla bu kanun teklifini hazırladık. Teklifimiz Yüce Heyetin kabul ve tasvibine mazhar olursa binlerce huzursuz ve üzüntülü insanları sıkıntıdan kurtaracak ve dolayısıyla cemiyetimizdeki huzursuzluk âmillerini bertaraf etmiş olacaktır.

Türk Milletinin içten benimsediği demokratik nizamın memleketimizde yerleşip kökleşmesi için uzun yıllar mücadele yapıldığı bir gerçektir. Milletten benimsediği ve gerçekleşmesini arzu ettiği rejimi korumak için Türk Basınının ne büyük bir emek ve gayret sarf ettiği inkârı mümkün olmayan bir gerçektir.

Her mücadele yapılırken o mücadelenin ruh ve amacına bilerek veya bilmiyerek aykırı hareket edenler olabilir. Ama gaye gerçekleşince bu yolda emeği geçenleri unutmamak ve mücadelenin felâketzedelerini elinden tutup kaldırmak, hürriyetlerinden mahrum olanları hürriyetlerine kavuşturmak bir kadirşinaslık vazifesi ve borcudur. İşte bu düşünceyledir ki teklifimizin içine Basın suçlarını da dâhil etmek suretiyle Yüce Heyetinizin huzuruna getirdik.

Saygı ile arz ederiz.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ İSMAIL HAKKI YILANLIOĞLU VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Bâzi siyasi suçlularla basın suçlarının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların cezalarının affına dair Kanun

MADDE 1. — 10 . 10 . 1965 tarihine kadar işlenen suçlara ait mahkûmiyet cezalarından :

a) Türk Ceza Kanununun 146 nci maddesinin çeşitli fıkralarına göre mahkûm olanları, işbu şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalarıyla emniyeti unanımıye nezaretinde ikamet etme cezaları affedilmiştir.

b) Yukardaki (a) fıkrası gereğince ölüme mahkûm edilen, fakat bu cezalarını T. B. M. M. kararı ile infazı durdurulan mahkûmlar da (a) fıkrası esaslarına göre aftan faydalanırlar.

c) 20 - 21 Mayıs olayları olarak adlandırılmış Türk Ceza Kanununun 146 nci maddesindeki bir suçun işlenmesiyle ilgili olaylardan dolayı aynı kanunun 151, 171/2 ve 230 maddeleriyle, Askerî Ceza Kanununun 87/1 maddesine göre mahkûm olanların ve ayrıca müstakillen Askerî Ceza Kanununun 148/a maddesine göre, mahkûm olanların cezaları ve bunlara dayanılarak verilmiş olan fer’i ve mütemmim cezaları ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmiştir.

MADDE 2. — 10 . 10 . 1965 tarihine kadar basın yolu ile işlenmiş suçlardan dolayı (Komünizm propagandası hariç) mahkûm olanların cezaları neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmiştir.

MADDE 3. — Yukarıdaki maddelerde yazılı olup da bu kanunun hükümlerine göre affa tabi suçlara ait halen yapılmakta olan takibat durdurulur.

MADDE 4. — Bu kanunun madde birin (c) fıkrasından faydalanarak affedilenler ile T. C. Kanununun 146/3 maddesine göre mahkûm edilmiş de yukarıdaki birinci madde (a) fıkrası gereğince affedilenler hakkında kanuni maheuriet halinde bulundurmaya ve hususi kanunlarında yazılı bir meslek ve sanatın ierasının menine dair hükümler uygulanmaz.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 nolu Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında kanun tasarısı (1/101)

T. B. M. M.

Dilekçe Karma Komisyonu

11 . 5 . 1965

Dilekçe Kar. Kom. Mü. No. : 10253

Zat ve Evrak No. : 10253

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

20 - 21 Mayıs olayları neticesinde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesince 4 sene 2 şer ay ağır hapis ve müebbeten âmme hizmetlerinden memnuiyetlerine ve 1 sene 4 ay 20 şer gün müddetle yurdun muhtelif bölgelerinde emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmalarına ve askerî öğrencilik hukukundan da mahrumiyet cezalarına mahkûm edilmiş bulunan ilişik kanun tasarısında isimleri yazılı 67 Harb Okulu eski öğrencilerinin dilekçe ile vâkı af istekleri Komisyonumuz Genel Kurulunca incelenmiş ve geri kalan cezalarının affı kararlaştırılmış bulunduğundan 140 sayılı Kanunun 13 ncü maddesine uyularak tanzim edilmiş bulunan kanun tasarısı ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin ifasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Dilekçe Karma Komisyonu

Başkanvekili

Aydın Milletvekili

R. Özarda

Dilekçe Karma Komisyonu raporu

(Esbabı mucibe)

T. B. M. M.

Dilekçe Karma Komisyonu

8 . 4 . 1965

Dilekçe Kar. Kom. Rapor No. : 10

Kara Harb Okulu eski öğrencilerinden

1. 5105 A. Yurdakul Cengiz (Alioğlu 1942 doğumlu, Denizli Sarayköy, Balag mahallesi 668 hanede kayıtlı)
2. 4781 Ertuğrul Ayyürek (Mustafaoğlu 1942 doğumlu, Zile ilçesi, Alikadı, C/48, S/53, H/12 de kayıtlı)

M. Meclisi (S. Sayısı : 79)

3. 4120 Nevzat Sezer (Bekiroğlu 1942 doğumlu, Malatya, Alaca Koyun nahiyesi, 109 hanede kayıtlı)
4. 2590 Erol Noyan (Süleymanoğlu 1943 doğumlu, Elâziğ İcadiye mahallesi 19 hanede kayıtlı)
5. 4725 Şeref Topuz (Salihioğlu 1940 doğumlu, Kelkit ilçesi, Çiftlik, 182 hanede kayıtlı)
6. 4179 Ali Tüfekteçi (Abdullohoğlu 1943 doğumlu, Bolu Habaklar mahallesi, 133/6 hanede kayıtlı)
7. 4425 Blada Yeda (Cavitoğlu 1943 doğumlu Kırşehir, Bekir Kadı mahallesi, H/14, C/1, S/15 de kayıtlı)
8. 4016 Bircan Sevgör (A. Şehamettinoğlu 1942 doğumlu, İstanbul - Üsküdar, Çakırca Hasan Paşa mahallesi 8 hane de kayıtlı)
9. 4972 Kenan Dikici (Hasanoğlu 1940 doğumlu, Bornova ilçesi 618 hanede kayıtlı)
10. 4769 Aydın Boyacıgiller (Bayramoğlu 1943 doğumlu, Akhisar ilçesi, Reşat Bey mahallesi, C/52, S/60, H/358 de kayıtlı)
11. 5074 Hasan Hüseyin Korkut (Bahtiyaroğlu 1941 doğumlu, Susurluk ilçesi, Karapürçek, 269 hanede kayıtlı)
12. 5066 Ayhan Karşlı (Zeynioğlu 1944 doğumlu, Bayburt ilçesi, Kukunus, 3 hanede kayıtlı)
13. 4014 Aydın Üçkan (Celâloğlu 1941 doğumlu, Mersin, Mahmudiye mahallesi 30 hanede kayıtlı)
14. 5060 Nusret Kozanoğlu (Halûkoğlu 1944 doğumlu, İstanbul - Beşiktaş ilçesi, Teşvikiye 33 hanede kayıtlı)
15. 4622 Mehmet Bilgin (Nazifoğlu 1942 doğumlu, Lapseki ilçesi, Şevketiye mahallesi 52 hanede kayıtlı)
16. 4976 M. Kemal Ulusoy (Tahsinoğlu 1942 doğumlu, Şarkışla - Gemerek, Çepni mahallesi 170 hanede kayıtlı)
17. 4657 Bekir Ünsal (Abbasoğlu 1942 doğumlu, Yozgat, Divane köyü C/1, S/61, H/6 da kayıtlı)
18. 4904 Ahmet Erinmez (Mehmetoğlu 1942 doğumlu, Kemaliye ilçesi - Çevlik, C/3, S/131, H/23 - 7 de kayıtlı)
19. 4925 Şeref Baba (İsmailoğlu 1943 doğumlu, Erzincan - Kemaliye, Abçağla, 83/6 hanede kayıtlı)
20. 4653 İsmail Kemal Kumrular (Mehmetoğlu 1942 doğumlu, Malkara ilçesi, Gazibey mahallesi C/2, S/17, H/51 de kayıtlı)
21. 5103 Saygın Akyazı (İsmail Hakkıoğlu 1940 doğumlu, Bigadiç, Fethibey mahallesi 60 hanede kayıtlı)
22. 5028 Aydın Koçer (Cihatıoğlu 1942 doğumlu, Kaman ilçesi, Akpunar nahiyesi, Alşar köyü, 40 hanede kayıtlı)
23. 4020 Ergun Karlı (İsmailoğlu 1941 doğumlu, Edirne Hafsa ilçesi, Yeni mahalle, 41 hanede kayıtlı)
24. 4915 Tayyar Özen (Fevzioğlu 1943 doğumlu, Boğazlıyan ilçesi, Kemaliye 30 hanede kayıtlı)
25. 4979 Süha Okyay (Nihatıoğlu 1942 doğumlu, İstanbul - Fatih, Samatya, Koca Mustafa Paşa 84 hanede kayıtlı)
26. 4374 Ahmet Kıran Haliloğlu 1944 doğumlu, İstanbul Eminönü, Küçük Pazar Demirtaş mahallesi 4 hanede kayıtlı)
27. 4402 Nurtekin Gürsen (İlidayetoğlu 1942 doğumlu, Kırşehir, Altı Evren H/73, C/8, S/64 te kayıtlı)

28. 4973 Üstün Akkaş (Azizoğlu 1943 doğumlu, Adapazarı Değirmendere, 13 hanede kayıtlı)
29. 4413 Hüseyin Tunca (Alioğlu 1942 doğumlu, Bilecik Bozüyük ilçesi, Yeni mahalle, 578 hanede kayıtlı)
30. 4983 Sefer Erdem (Hasanoğlu 1942 doğumlu, Hendek ilçesi, Lutfiye, Köşk 7 hanede kayıtlı)
31. 4358 Rasim Okumuş (Davutoğlu 1940 doğumlu, Ardanuç ilçesi, Tütünlü nahiyesi, Yaylaçık köyü 4 hanede kayıtlı)
32. 4377 Turhan Polatkonak (Kâzimoğlu 1944 doğumlu, İstanbul - Beyoğlu, Taksim, Ayazpaşa 4 hanede kayıtlı)
33. 4632 Nurettin Albayrak (Zekeriyaoğlu 1945 doğumlu, Boğazlıyan ilçesi, Kuru Höyük köyü 58 hanede kayıtlı)
34. 4210 Önder Korkmaz (Şükrüoğlu 1942 doğumlu, Burdur Özgür mahallesi, 3 hanede kayıtlı)
35. 4366 İbrahim Nebibarlas (Şükrüoğlu 1943 doğumlu, İstanbul Büyük Ada nüfusuna kayıtlı)
36. 4614 AYTEKİN KARAKUŞ (Sıddıkoğlu 1941 doğumlu, Tunceli Çemişgezek, Mescit, 23 hanede kayıtlı)
37. 4761 Mahmut Aktuğ (Halitoğlu 1944 doğumlu, Tekirdağ Orta Cami mahallesi, Hacıisa sokak, C/3, S/81, H/34 te kayıtlı)
38. 4062 Süleyman Çınar (İbrahim oğlu 1942 doğumlu, Erzincan, Hamdisi 50 hanede kayıtlı)
39. 4902 Fahamettin Pasos (Mehmetoğlu 1944 doğumlu, Malkara ilçesi, Çiftlik Önü C/1 S/65, H/170 te kayıtlı)
40. 4118 İLKAY TANZAR KILIÇ (İ. İbrahim oğlu 1943 doğumlu, Petürge ilçesi, 92 hanede kayıtlı)
41. 4953 Kemal Özalp (Mehmetoğlu 1944 doğumlu, Bolu, Göynük kazası, Arıkçayırı 9/8 hanede kayıtlı)
42. 4069 Şener Özüren (İ. Asım oğlu 1944 doğumlu, İstanbul Yalova, Rüstem Paşa 134 hanede kayıtlı)
43. 4219 Mehmet Altunöz (Eyüpoğlu 1942 doğumlu, Çanakkale Kirazlı nahiyesi, Tükemiş köyü 2 hanede kayıtlı)
44. 4966 Salim Korkmaz (H. Basrioğlu 1943 doğumlu, Vize kazası Seyit Kasım. 10 hanede kayıtlı)
45. 4957 Günay Sürmeli (İbrahim oğlu 1942 doğumlu, Bafra ilçesi, Eyder, 115 hanede kayıtlı)
46. 1808 Mehmet Aydın (Mevlüt oğlu 1941 doğumlu, Erçiş ilçesi, Camii Kebir mahallesi 48 hanede kayıtlı)
47. 4929 Ayhan Kurşun (Neyiloğlu 1943 doğumlu, Balıkesir Selâhattin mahallesi 129 hanede kayıtlı)
48. 4027 Sümer Avni Savaş (İsmail oğlu 1943 doğumlu, Fatih kazası, Fener, Aşık Paşa mahallesi, Çıkrıkeçi sokak 27 hanede kayıtlı)
49. 4751 Şerafettin Şeker (Reşatoğlu 1942 doğumlu, Ağrı Leylakpınar, C/19, S/108, H/65 te kayıtlı)
50. 4031 Mustafa Turan (Mehmetoğlu 1941 doğumlu, Vakfı Kebir ilçesi, Beşik Düzü nahiyesinin Türkel köyü 116 hanede kayıtlı)
51. 4351 Muzaffer Martbir (Yakup oğlu 1941 doğumlu, İstanbul - Beşiktaş, Deliktaş mahallesi 12 hanede kayıtlı)
52. 4930 Vahit Özsoy (Mustafaoğlu 1943 doğumlu, Mecitözü kazası Badan köyü 3 hanede kayıtlı)

53. 4304 Yücel Başaran (İsmailoğlu 1944 doğumlu, Silivri, Ortaköy, 64 hanede kayıtlı)
54. 4635 İbrahim Demir (Ahmetoğlu 1942 doğumlu, Söğüt ilçesi, Zayva köyü 18 hanede kayıtlı)
55. 4721 Ali Osman Çakır (Mehmetoğlu 1943 doğumlu, Bilecik Küplü nahiyesi, Bekdemir köyü 90 hanede kayıtlı)
56. 4726 Gülağa Karadağ (Mehmetoğlu 1940 doğumlu, Kemah ilçesi, Ervanelik nahiyesi, Kamerik köyü 7 hanede kayıtlı)
57. 4357 Nevzat Nesim (Nesimoğlu 1943 doğumlu, Kıbrıs, Girne, Templor köyünde kayıtlı)
58. 4408 Tezcan Özdemirden (Hasanoğlu 1943 doğumlu, Yalvaç ilçesi, Yalancı Leblebiciler mahallesi 4 hanede kayıtlı)
59. 4980 Yener Konuralp (Osmanoğlu 1943 doğumlu, Yalova ilçesi, Mera kuyu 686 hanede kayıtlı)
60. 4971 Mehmet Dönmez (Ali Rızaoğlu 1944 doğumlu, Kınık ilçesi, Aşağı mahalle 481 hanede kayıtlı)
61. 4409 Özcan Öztuna (İlyasoğlu 1943 doğumlu, Balıkesir, İzmirler mahallesi, H/720, C/7-61, S/19 da kayıtlı)
62. 4621 Yılmaz Eroler (Mehmetoğlu 1943 doğumlu, Urla ilçesi, Yeni mahalle 160 hanede kayıtlı)
63. 4328 İsmail Kocabaş (Mevlûtoğlu 1941 doğumlu, Gürün, Fettah Ağa mahallesi 109 hanede kayıtlı)
64. 4201 Erdiņ Şenses (Şükrüoğlu 1944 doğumlu, İnegöl ilçesi, Hamidiye mahallesi 45 hanede kayıtlı)
65. 4906 Şadi Karamustafa (Yusufoğlu 1944 doğumlu, Fatsa ilçesi, Dolaman nahiyesi, Yalı köy, 39 hanede kayıtlı)
- (T. C. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesinin 11.9.1963 gün 963/1 esas, 963/1 karar sayılı hükmü Askerî Yargıtay 2 nci Ceza Dairesinin 14.11.1963 gün, 963/2262 esas, 963/1158 karar sayılı ilâmı ile tasdik edilmiştir.)
66. 5031 Ümit Altan (Şefikoğlu 1941 doğumlu, Burdur Pazar mahallesi 70 hanede kayıtlı)
67. 4063 Ertuğrul Alpdoğan (Esadoğlu 1943 doğumlu, Salihli ilçesi, Mithat Paşa mahallesi C/17, S/126, H/1073 te kayıtlı)

(Bunlara ait karar ise,

Askerî Yargıtay Daireler Kurulunun 21.11.1963 gün ve 963/2262 esas, 963/102 karar sayılı ilâmı ile tasdik edilmiştir.

Komisyonomuza ayrı ayrı verdikleri dilekçelerinde;

20 - 21 Mayıs olayları ile ilgili görülüp T. C. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesinde 1 459 Harb Okulu öğrencisi aleyhine açılan dâva neticesinde diğer arkadaşlarının beraet ettiklerini, kendilerinin ise T. C. Kanununun 146/3, 59, 173/3 ve As. Ceza Kanununun 154/1 nci maddeleri gereğince neticeten 4 sene 2 şer ay ağır hapis, müebbeden âmme hizmetlerinden memnûfiyet, 1 sene 4 ay 20 gün müddetle sürgün ve umumi emniyet nezareti altında bulundurulma ve talebelik hukukunun ziyama mahkûm edildiklerini ve bu cezalarının Askerî Yargıtaya da onanmak suretiyle kesinleştiğini; tertemiz hislerle vatan ve millet aşkıyle meşbu olarak teslim edildikleri bu tarihi çatı altında, kendilerini memleket savunmasında yararlı, bilgili olarak yetiştirmekle görevli yetkililerin en sonunda ahınlarına vatan hainliği damgası vurarak kendilerini cemiyetten uzaklaştırmalarının, vicdanlarında büyük rahneler açarak çökerttiği

belirtilmekte; diğer arkadaşlarının beraetine esas olan mucip sebebe taban tabana zıt bir kararla ve aynı esbabı mucibe ile kendilerinin mahkûm edildiklerini, Yargıtay ilâmında, bir isyan hareketi yapılacağı o gece saat 21.15 te Hükümete ihbar edildiği halde 31 Martta okul civarında gerekli muhafaza tedbirlerini alan yetki sahiplerinin bu defa aslî faillerin serbestçe okula sızmalarına mâni olunmaması halinin neticeye müessir olmadığı bildirilmektedir.

Dilekçiler ayrıca 2 No. lu Askerî Mahkemenin ilâmında asli failer ve şeriklerinin emrine girdikleri kabul edilen ve o gece talebeleri aşağıya sevk ettikleri, cephane buldukları ve tevzi ettikleri ve hattâ Talât Aydemir'le sarmaş dolaş kucaklaşıp el sıkıştıkları sabit olan okul nöbetçi heyetine 3 aylık bir mahkûmiyet kararı verip, tecil etmek suretiyle vazifeleri ve istikballerini garanti altına alındığı halde; onların ve büyük ihmallerin mağduru edilen kendilerine kara bir lekenin sürülmesinin reva görüldüğünü ileri sürmekte ve adalet tevziinde bizzat Askerî Yargıtay ilâmında tescil edilen eşitsizlik halinin, neticede kendi durumlarında olanlara kendilerinden çok daha fazla suçlu olanları kendilerine yapılan infazların seyircisi haline getirdiği anlatılmakta, kendilerinin affedilmek suretiyle memleket için yararlı birer evlât olarak kazandırılmalarını istemektedirler.

Dilekçe sahibi suçluların 20/21 Mayıs gecesi diğer okul arkadaşları ile birlikte alârm işareti verilerek silâhbaşı edilip şehre sevk edildikleri, işledikleri suçtan büyük nedamet duydukları ve cezanın infazının devamında ferdi ve içtimai bir fayda olmadığı kanaatine varıldığından askerî talebelik hukukunun ziyana dair olan hüküm haric olmak üzere geri kalan cezalarının hukukî neticeleriyle birlikte affına Komisyonumuzca oy birliği ile karar verilmiş ve adı geçenlere aid olup 140 sayılı Kanununun 13 ncü maddesine uyularak hazırlanmış olan kanun tasarısı, cezaların infaz edilmekte olduğu göz önünde bulundurularak öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Millet Meclisi Başkanlığına saygı ile sunulur.

Dilekçe Karma Komisyonu

Başkanvekili	Sözcü	Sözcü	Kâtip
Aydın Milletvekili <i>Reşat Özarda</i>	Siirt Senatörü. <i>Abdurrahman Kavak</i>	Burdur Milletvekili <i>Mehmet Özbey</i>	Hakkâri Milletvekili <i>Ahmet Zeydan</i>
Zonguldak Milletvekili <i>Ahmet Fuat Ak</i>	Kars Milletvekili <i>Lâtif Aküzüm</i>	Ankara Milletvekili <i>Nihat Berkkan</i>	Bolu Milletvekili <i>Ahmet Çakmak</i>
	Muğla Milletvekili <i>İlhan Tekinalp</i>	Tabii Senatör <i>Muzaffer Yurdakuler</i>	

T. C. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında Kanun

MADDE 1. — T.C . Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesinin 11.9.1963 gün ve 963/1 esas, 963/1 karar sayılı ve Askerî Yargıtay 2 nei Ceza Dairesinin 14 . 11 . 1963 gün ve 963/2262 esas, 963/1158 karar sayılı ve Askerî Yargıtay Daireler Kurulunun 21 . 11 . 1963 gün ve 963/2262, esas 963/102 karar sayılı ilâmları ile tasdik edilmek suretiyle kesinleşen hükmü ile T. C. Kanununun 146/3, 59, 173/3 ve Askerî Ceza Kanununun 154/1 nei maddeleri gereğince neticeten 4 sene 2 şer ay ağır hapis ve müebbeten âmme hizmetlerinden memnuiyetlerine, 1 sene 4 ay 20 şer gün müddetle yurdun muhtelif bölgelerinde emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmalarına ve askerî öğrencilik hukukunun ziyana mahkûm olan Kara Harb Okulu öğrencilerinden :

1. 5105 A. Yurdakul Cengiz (Alioğlu 1942 doğumlu, Denizli Sarayköy, Balağ mahallesi 668 hanede kayıtlı)
2. 4781 Ertuğrul Ayyürek (Mustafaoğlu 1942 doğumlu, Zile ilçesi, Alikadı, C/48, S/53, H/12 de kayıtlı)
3. 4120 Nevzat Sezer (Bekiroğlu 1942 doğumlu, Malatya, Alaca Koyun nahiyesi, 109 hanede kayıtlı)
4. 2590 Erol Noyan (Süleymanoğlu 1943 doğumlu, Elâzığ İcadiye mahallesi 19 hanede kayıtlı)
5. 4725 Şeref Topuz (Salihioğlu 1940 doğumlu, Kelkit ilçesi, Çiftlik, 182 hanede kayıtlı)
6. 4179 Ali Tüfekçi (Abdullahoğlu 1943 doğumlu, Bolu Habaklar mahallesi, 133/6 hanede kayıtlı)
7. 4425 Blada Yeda (Cavitoğlu 1943 doğumlu Kırşehir, Bekir Kadı mahallesi, H/14, C/1, S/15 de kayıtlı)
8. 4016 Bircan Sevgör (A. Şahme'tinoğlu 1942 doğumlu, İstanbul - Üsküdar, Çakırcı Hasan Paşa mahallesi 8 hane de kayıtlı)
9. 4972 Kenan Dikici (Hasanoğlu 1940 doğumlu, Bornova ilçesi 618 hanede kayıtlı)
10. 4769 Aydın Boyacıgiller (Bayramoğlu 1943 doğumlu, Akhisar ilçesi, Reşat Bey mahallesi, C/52, S/60, H/358 de kayıtlı)
11. 5074 Hasan Hüseyin Korkut (Bahtiyaroğlu 1941 doğumlu, Susurluk ilçesi, Karapürçek, 269 hanede kayıtlı)
12. 5066 Ayhan Karşlı (Zeynoğlu 1944 doğumlu, Bayburt ilçesi, Kukunus, 3 hanede kayıtlı)
13. 4014 Aydın Üçkan (Celâloğlu 1941 doğumlu, Mersin, Mahmudiye mahallesi 30 hanede kayıtlı)
14. 5060 Nusret Kozanoğlu (Halûkoğlu 1944 doğumlu, İstanbul - Beşiktaş ilçesi, Teşvikiye 33 hanede kayıtlı)
15. 4622 Mehmet Bilgin (Nazifoğlu 1942 doğumlu, Lapseki ilçesi, Şevketiye mahallesi 52 hanede kayıtlı)
16. 4976 M. Kemal Ulusoy (Tahsinoğlu 1942 doğumlu, Şarkışla - Gemerek, Çepni mahallesi 170 hanede kayıtlı)
17. 4657 Bekir Ünsal (Abbasoğlu 1942 doğumlu, Yozgat, Divane köyü C/1, S/61, H/6 da kayıtlı)
18. 4904 Ahmet Erinmez (Mehmetoğlu 1942 doğumlu, Kemaliye ilçesi - Çevlik, C/3, S/131, H/23 - 7 de kayıtlı)
19. 4925 Şeref Baba (İsmailoğlu 1943 doğumlu, Erzincan - Kemâliye, Abçağla, 83/6 hanede kayıtlı)

20. 4653 İsmail Kemal Kumrular (Mehmetoğlu 1942 doğumlu, Malkara ilçesi, Gazibey mahallesi C/2, S/17, H/51 de kayıtlı)
21. 5103 Saygın Akyazı (İsmail Hakkıoğlu 1940 doğumlu, Bigadiç, Fethibey mahallesi 60 hanede kayıtlı)
22. 5028 Aydın Koçer (Cihat oğlu 1942 doğumlu, Kaman ilçesi, Akpunar nahiyesi, Alışar köyü, 40 hanede kayıtlı)
23. 4020 Ergun Karlı (İsmailoğlu 1941 doğumlu, Edirne Hafsa ilçesi, Yeni mahalle, 41 hanede kayıtlı)
24. 4915 Tayyar Özen (Fevzi oğlu 1943 doğumlu, Boğazlıyan ilçesi, Kemaliye 30 hanede kayıtlı)
25. 4979 Süha Okyay (Nihat oğlu 1942 doğumlu, İstanbul - Fatih, Samatya, Kocamustafapaşa 84 hanede kayıtlı)
26. 4374 Ahmet Kıran Haliloğlu 1944 doğumlu, İstanbul Eminönü, Küçük Pazar Demirtaş mahallesi 4 hanede kayıtlı)
27. 4402 Nurtekin Gürson (Hidayet oğlu 1942 doğumlu, Kırşehir, Altı Evren H/73, C/8, S/64 de kayıtlı)
28. 4973 Üstün Akkaş (Azizoğlu 1943 doğumlu, Adapazarı Değirmendere, 13 hanede kayıtlı)
29. 4413 Hüseyin Tunca (Ali oğlu 1942 doğumlu, Bilecik Bozüyük ilçesi, Yeni mahalle, 578 hanede kayıtlı)
30. 4983 Sefer Erdem (Hasanoğlu 1942 doğumlu, Hendek ilçesi, Lutfiye, Köşk 7 hanede kayıtlı)
31. 4358 Rasim Okumuş (Davut oğlu 1940 doğumlu, Ardanev ilçesi, Tütünlü nahiyesi, Yaylaçık köyü 4 hanede kayıtlı)
32. 4377 Turhan Polatkonak (Kâzım oğlu 1944 doğumlu, İstanbul - Beyoğlu, Taksim, Ayazpaşa 4 hanede kayıtlı)
33. 4632 Nurettin Albayrak (Zekeriya oğlu 1945 doğumlu, Boğazlıyan ilçesi, Kuru Höyük köyü 58 hanede kayıtlı)
34. 4210 Önder Korkmaz (Şükür oğlu 1942 doğumlu, Burdur Özgür mahallesi, 3 hanede kayıtlı)
35. 4366 İbrahim Nebibarlas (Şükür oğlu 1943 doğumlu, İstanbul Büyük Ada nüfusuna kayıtlı)
36. 4614 Aytakin Karakuş (Siddık oğlu 1941 doğumlu, Tunceli Çemişgezek, Mescit, 23 hanede kayıtlı)
37. 4761 Mahmut Aktuğ (Halit oğlu 1944 doğumlu, Tekirdağ Orta Cami mahallesi, Hacıisa sokak, C/3, S/81, H/34 te kayıtlı)
38. 4062 Süleyman Çınar (İbrahim oğlu 1942 doğumlu, Erzincan, Hamdisi 50 hanede kayıtlı)
39. 4902 Fahamettin Pasos (Mehmet oğlu 1944 doğumlu, Malkara ilçesi, Çiftlik Önü C/1 S/65, H/170 de kayıtlı)
40. 4118 İlkay Tanzar Kılıç (II. İbrahim oğlu 1943 doğumlu, Petürge ilçesi, 92 hanede kayıtlı)
41. 4953 Kemal Özalp (Mehmet oğlu 1944 doğumlu, Bolu, Göğnüük kazası, Arıkçayırı 9/8 hanede kayıtlı)
42. 4069 Şener Özüren (I. Asım oğlu 1944 doğumlu, İstanbul Yalova, Rüstem Paşa 134 hanede kayıtlı)
43. 4219 Mehmet Altunöz (Eyüp oğlu 1942 doğumlu, Çanakkale Kirazlı nahiyesi, Tükemiş köyü 2 hanede kayıtlı)
44. 4966 Salim Korkmaz (II. Basri oğlu 1943 doğumlu, Vize kazası Seyit Kasım. 10 hanede kayıtlı)

45. 4957 Günay Sürmeli (İbrahimoğlu 1942 doğumlu, Bafra ilçesi, Eyder, 115 hanede kayıtlı)
46. 1808 Mehmet Aydın (Mevlûtoğlu 1941 doğumlu, Ereğs ilçesi, Camii Kebir mahallesi 48 hanede kayıtlı)
47. 4929 Ayhan Kurşun (Nayiloğlu 1943 doğumlu, Balıkesir Selâhattin mahallesi 129 hanede kayıtlı)
48. 4027 Sümer Avni Savaş (İsmailoğlu 1943 doğumlu, Fatih kazası, Fener, Aşık Paşa mahallesi, Çıkrıkçı sokak 27 hanede kayıtlı)
49. 4751 Şerafettin Şeker (Reşatoğlu 1942 doğumlu, Ağrı Leylakpınar, C/19, S/108, H/65 te kayıtlı)
50. 4031 Mustafa Turan (Mehmetoğlu 1941 doğumlu, Vakfı Kebir ilçesi, Beşik Düzü nahiyesinin Türkilli köyü 116 hanede kayıtlı)
51. 4351 Muzaffer Martbir (Yakupoğlu 1941 doğumlu, İstanbul - Beşiktaş, Deliktaş mahallesi 12 hanede kayıtlı)
52. 4930 Vahit Özsoy (Mustafaoğlu 1943 doğumlu, Mecitözü kazası Badan köyü 3 hanede kayıtlı)
53. 4304 Yücel Başaran (İsmailoğlu 1944 doğumlu, Silivri, Ortaköy, 64 hanede kayıtlı)
54. 4635 İbrahim Demir (Ahmetoğlu 1942 doğumlu, Söyüt ilçesi, Zayva köyü 18 hanede kayıtlı)
55. 4721 Ali Osman Çakır (Mehmetoğlu 1943 doğumlu, Bilecik Küplü nahiyesi, Bekdemir köyü 90 hanede kayıtlı)
56. 4726 Gülağa Karadağ (Mehmetoğlu 1940 doğumlu, Kemah ilçesi, Ervanelik nahiyesi, Kamerik köyü 7 hanede kayıtlı)
57. 4357 Nevzat Nesim (Nesimoğlu 1943 doğumlu, Kıbrıs, Girne, Templor köyünde kayıtlı)
58. 4408 Tezcan Özdemirden (Hasanoğlu 1943 doğumlu, Yalvaç ilçesi, Yalançı Leblebiciler mahallesi 4 hanede kayıtlı)
59. 4980 Yener Konuralp (Osmanoğlu 1943 doğumlu, Yalova ilçesi, Mera kuyu 686 hanede kayıtlı)
60. 4971 Mehmet Dönmez (Ali Rızaoğlu 1944 doğumlu, Kınık ilçesi, Aşağı mahalle 481 hanede kayıtlı)
61. 4409 Özcan Öztuna (İlyasoğlu 1943 doğumlu, Balıkesir, İzmirler mahallesi, H/720, C/7-61, S/19 da kayıtlı)
62. 4621 Yılmaz Eroler (Mehmetoğlu 1943 doğumlu, Urla ilçesi, Yeni mahalle 160 hanede kayıtlı)
63. 4328 İsmail Kocabaş (Mevlûtoğlu 1941 doğumlu, Gürün, Fettah Ağa mahallesi 109 hanede kayıtlı)
64. 4201 Erdiñ Şenses (Şüküröğlu 1944 doğumlu, İnegöl ilçesi, Hamidiye mahallesi 45 hanede kayıtlı)
65. 4906 Şadi Karamustafa (Yusufoğlu 1944 doğumlu, Fatsa ilçesi, Dolaman nahiyesi, Yah köy, 39 hanede kayıtlı)

(T. C. Ankara Sıkryönetim Komutanlığı 2 No. lu Askeri Mahkemesinin 11.9.1963 gün 963/1 esas, 963/1 karar sayılı hükmü Askeri Yargıtay 2 nci Ceza Dairesinin 14.11.1963 gün, 963/2262 esas, 963/1158 karar sayılı ilâmu ile tasdik edilmiştir.)

66. 5031 Ümit Altan (Şefikoğlu 1941 doğumlu, Burdur Pazar mahallesi 70 hanede kayıtlı)
67. 4063 Ertuğrul Alpdoğan (Esadoğlu 1943 doğumlu, Salihli ilçesi, Mithat Paşa mahallesi C/17, S/126, H/1073 te kayıtlı)

(Bunlara ait karar ise, Askerî Yargıtay Daireler Kurulunun 21 . 11 . 1963 gün ve 963/2262 esas, 963/102 karar sayılı ilâmı ile tasdik edilmiştir.

Geri kalan cezaları (Askerî öğrencilik hukukunun ziyana dair olan hüküm mahfuz kalmak kaydıyla) bütün hukukî neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet ve Millî Savunma Bakanları yürütür.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun teklifi (2/207)

11 . 1 . 1966

Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

Bâzi suç ve cezaların affı hakkında hazırlamış olduğum kanun teklifi ile esbabı mucibe lâ-yihası ilişik olarak takdim kılınmıştır. Konunun önemine binaen aidolduğu komisyonunda görüşülmesini mütaakıp öncelik ve ivedilik kararıyla Yüce Meclise sevkini arz ve istirham ederim.

10 . 1 . 1966

Aydın Milletvekili

Reşat Özarda

ESBABI MUCİBE

Hükümetçe âdi suçlar için bir genel af kanunu tasarısı hazırlanmakta olduğundan kanun teklifi siyasi suçlara hasredilmiştir.

Memleketin geçirmiş olduğu siyasi kriz ve cereyan eden hâdiselerin tesiriyle işlenmiş olan suçlardan dolayı mahkûm edilenlerin uzun süre cezaevlerinde tutuklanması içtimai fayda sağlamayacağı kanaatindeyim. Esasen 20/21 Mayıs olaylarına iğfal suretiyle sürüklenen gençlerin ve bu olaylara karışanların işledikleri suçtan nedamet duydukları anlaşılmaktadır. Bunların yeni bir affın nimetlerinden faydalandırılmaları, cemiyete hayırlı ve verimli birer unsur olarak kazandırılmalarını temin edecektir. Geçmişini unutup kırgınlıkları bertaraf etmek ve istikbale elbirliği ve kardeşlik havası içinde hazırlanmak millî menfaatlerimiz icabıdır. Bu sebeplerle hazırlamış olduğum iş bu af teklimin aidolduğu komisyonunda görüşülmesinden sonra öncelik ve ivedilik kararı ile Yüce Meclise sevkini arz ve istirham ederim.

10 . 1 . 1966

Aydın Milletvekili

Reşat Özarda

Maddelerin Esbabı Mucibesi

Birinci Madde - madde metni açık olduğundan ayrıca izaha lüzum görmemekteyim. Uzun seneler memlekete hizmet etmiş, birçok harblere iştirak etmiş, askerlik meslekinin en yüksek rütbesine ulaşmış kimselerin bir suç dolayısıyla er mertebesine düşürülerek emeklilik haklarından dahi mahrum edilmeleri içtimai ve beşerî adalet prensipleriyle kabili telif olmadığından bunların

rütbe ve müktesabatlarının (dolayısıyla emeklilik haklarının) iadesi, ancak bu gibilerin tekrar muvazzaf Ordu hizmetine alınmaması, bu maddenin getirdiği hükümlerdenidir. Pek tabii olarak bu kanundan faydalanacak olanlar hakkında Anayasanın 68 nci maddesi hükmü mahfuz tutulmuştur. Böylece kanun teklifimin siyasi bir maksat değil, insanî bir gaye ile hazırlanmış olduğu anlaşılmaktadır.

İkinci ve Üçüncü maddeler : Kanunun hangi tarihte yürürlüğe gireceğini ve hangi Bakanlıklar tarafından yürütüleceğini belirtmektedir.

AYDIN MİLLETVEKİLİ REŞAT ÖZARDANIN TEKLİFİ

Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun

MADDE 1. — 20/21 Mayıs 1963 olayları ile ilgili olarak T.C. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 ve 2 numaralı Askerî Mahkemelerince ve 27 Mayıs 1960 ihtilâlini mütaakip kurulmuş olan Yüksek Adalet Divanına hükmedilmiş olan ceza ve tazminatlar bütün hukukî ve fer'î neticeleriyle affedilmiştir.

Subaylık rütbe ve müktesabatını kaldıran cezalar da bu affın şumulüne dâhildir. Ancak bu kanundan faydalanacak olan subay ve astsubaylar tekrar muvazzaf Ordu hizmetine ve askerî öğrenciler de askerî okullara almamaz.

Yedek subay olma hakkı ve Anayasanın 68 nci maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet ve Millî Savunma Bakanları yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 8 arkadaşının, 20/21 Mayıs olayları ile ilgili suçlular ile, diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirildiğine dair kanun teklifi (2/223)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kamusal Müdürlüğü
Sayı : 5919*

20 . 1 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 8 arkadaşının, 20/21 Mayıs olaylarıyla ilgili suçlular ile, diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirildiğine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasâgun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

20/21 Mayıs olayları suçlularının derece derece affedilerek hürriyetlerine kavuşturulmaları hakkındaki teklif ilişkide sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

18 . 1 . 1966

Tabii Üye
K. Kaplan
Tabii Üye
E. Çelebi

Tabii Üye
M. Ataklı
Tabii Üye
S. Ulay

Tabii Üye
S. Gürsoytrak
Tabii Üye
M. Özgüneş

Tabii Üye
M. Yurdakuler
Tabii Üye
E. Acuner

Tabii Üye
R. Aksoyöglu

GEREKÇE

Zaman ve şartların müsaadesi nisbetinde siyasi suçluların derece derece affı, bizzat siyasi hayatın bünye ve mahiyetinden doğan bir zarurettilir. Nitekim 27 Mayısla ilgili siyasi suçluların hepsi, çeşitli af müesseseleri kullanılarak hürriyetlerine kavuşturulmuşlardır. Doğuşu, mahiyeti ve sebepleri, Yüce Meclislerin zabıtlarıyla de tesbit, tescil ve tevsik edilmiş bulunan 22 Şubat ve 21 Mayıs olaylarının suçlularının da hürriyetlerine ve haklarına kavuşmaları hakkında ise bugüne kadar kesin bir işlem yapılamamıştır.

Geçen dönem Millet Meclisinin gündemine girmesine karşılık devre sonuna yetiştirilemeyen teklifin yerine işbu teklif hazırlanmıştır. Af müessesesinin kullanılmasındaki adalet düşüncesi yönünden de bu teklifimizin itibar göreceği inancıyla Yüce Meclislerin tasviplerine sunulmuştur.

CUMHURİYET SENATOSU TABİİ ÜYESİ KADRI KAPLAN VE 8 ARKADAŞININ TEKLİFİ

20/21 Mayıs olaylarıyla ilgili suçlular ile, diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirildiğine dair Kanun

MADDE 1. — 20/21 Mayıs olayları sebebiyle Türk Ceza Kanununun 146/1, 146/2, 146/3, 151, 153, 171/2 ve 230 neü maddeleri ile Askerî Ceza Kanununun 87/1 maddesine göre mahkûm olanların ve ayrıca müstakillen Askerî Ceza Kanununun 148/A maddesine göre mahkûm olanların, işbu şahsi hürriyeti bağlayıcı asıl cezalarıyla, bunlara dayanılarak verilen fer'i ve mütemmim cezaları, ceza mahkûmiyetlerinin bütün neticelerine de şânil olmak üzere, affedilmiştir. Ancak, askerî öğrencilik hakkının ziyana dair kesinleşmiş hükümler saklıdır. Af şümülüne giren suçlar için halen devam etmekte olan takibat durdurulur.

MADDE 2. — Aynı olaylarda işlenen suçlardan dolayı ölüme mahkûm edilip de, infazları Türkiye Büyük Millet Meclisince durdurulanlar da birinci madde hükmünden yararlanırlar.

MADDE 3. — 22 Şubat 1962 yılı askerî disiplin'sizlik olayları sebebiyle, ordunun şeref ve itibarını koruyamama gerekçesine dayanarak sicil yoluyla emekliye sevk edilen askerî personel hakkındaki işbu idari ve inzibati işlem iptal edilmiştir. Bu personel hakkında ilk emekli tarihinden geçerli olarak 42 sayılı Emekli Kanununun o tarihte mer'i bulunan geçici 2 ve 3 neü maddesine göre işlem yapılır.

MADDE 4. — Bu kanunun, vaktiyle yapılan emeklilik işlemleri için Danıştay yolu ile elde edilen ve edilecek olan sonuçlara şümülü yoktur.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerinden yararlanacak tutuklu ve hükümlülerin salıverme işleri, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 7 gün içerisinde tamamlanır.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Adalet Bakanlığı yürütür.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

24 . 2 . 1966

Esas No: 1/117,2/81,2/114,2/174,1/101,2/207,2/223

Karar No: 28

Yüksek Başkanlığa

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve T. B. M. Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 1 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı» ile 2/81 esasta kayıtlı geçen devrede müzakeresi yapılamadığından yeni Meclis için hükümsüz kalan ve bu defa İftüzüğün 69/2 nci maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 9 arkadaşının talebiyle yenilenen, Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve Maraş Üyesi Cenap Aksu'nun «Vergi suç ve cezalarının affı hakkında kanun teklifi», 2/114 esasta kayıtlı Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın «Bâzi orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair kanun teklifi», 2/174 esasta kayıtlı Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu ve 7 arkadaşının, «Bâzi siyasi suçlarla basın suçlarının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların, cezalarının affına dair kanun teklifi», 1/101 esasta kayıtlı geçen devrede müzakeresi yapılamadığından yeni Meclis için hükümsüz kalan ve bu defa İftüzüğün 69/2 nci maddesi gereğince Dilekçe Karma Komisyonunun 12 . 1 . 1966 tarihinde almış olduğu karara istinaden Dilekçe Karma Komisyonunun talebiyle yenilenen «Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 numaralı Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında kanun tasarısı», 2/207 esasta kayıtlı Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın «Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun teklifi ve 2/223 esasta kayıtlı Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 8 arkadaşının, «20 - 21 Mayıs olaylarıyla ilgili suçlular ile diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirilmesine dair kanun teklifi,» birleştirilerek ve 1/117 esasta kayıtlı «Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı» esas alınmak suretiyle Komisyonumuzda Adalet, Maliye, Millî Savunma ve Gümrük ve Tekel Bakanlıkları temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi ve konuşmalar 4 . 2 . 1966 günlü ikinci toplantıdan itibaren ses bandı ile aynen tesbit olundu.

Komisyonumuzda Hükümet tasarısı esas alınarak birleştirilen tasarı ve tekliflerin görüşülmesine 2 . 2 . 1966 tarihinde başlanmış ve müzakerelerin bitirildiği 12 . 2 . 1966 tarihi dâhil olmak üzere akdedilen yedi birleşimle af müessesesi hukukî sosyal, siyasi, iktisadi ve malî cepheleriyle en yeni şekilde ele alınarak mukayeseli bir tarzda incelenmiştir.

Yapılan müzakereler sonunda tasarı gerekçesinde izah edildiği şekilde içinde bulunduğumuz ortamda sosyal, siyasi, malî ve iktisadi bünyemiz bakımından toplumumuzda husule gelen gelişmeler karşısında işlenmiş bir kısım suçlara verilmiş olan cezaların çektirilmesinde ve bâzi suçların takibinde sosyal bir fayda kalmadığı sonucuna varıldığından yapılan konuşmalar ve izhar edilen gerekçeli teklif ve temennilere uygun olarak maddeler üzerinde değişiklik yapılmak ve yeni bâzi maddeler ilâve edilmek suretiyle yeniden düzenlenen tasarı metni ve tasarının tümü ekseriyetle kabul edilmiştir.

Değiştirilerek kabul edilen maddeler ile ilâve edilen maddeler hakkında izahat

Madde 1. — Tasarının 1 nei maddesi, bu maddenin (B) bendinde müstakillen kelimesinden sonra gelen (hükmedilecek) kelimesi (hükmedilmiş) şeklinde değiştirilmek suretiyle maddeye açıklık verilerek aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Tasarıda affın şümulü dışında bırakılmış bulunan rüşvet ve irtikâp suçlarıyla bazı sahtecilik suçları komisyonumuzda yapılan müzakereler sonunda af tasarısının kapsamına alınmış ve ancak bu suçlardan hükümlü bulunanlar ile duruşmaları sonunda hüküm giyeceklerin cezalarının üç seneyi geçmiyecek şekilde üçte ikisinin ve para cezalarının tamamının affedilmesinde sosyal fayda mülâhaza edilmiş ve yeniden düzenlenen bu madde tasarının ikinci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Madde 3. — Yine yeniden tanzim edilmiş olan bu madde hükmü ile fizyolojik ve psikolojik inkişafı tamamlanmamış bir yaş çağında bulunan ve suç tarihinde henüz 15 yaşını ikmal etmemiş olan küçüklerin (Orman suçları ayırık olmak üzere) işledikleri bilûmum suçların tasarının birinci maddesindeki esaslar dâhilinde affın kapsamına alınması kabul edilmiş ve üçüncü madde olarak tasarıya ilâve edilmiştir.

Madde 4. — Hükümet tasarısının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Hükümet tasarısının üçüncü maddesi 20 - 21 Mayıs 1960 olaylarına karışan hükümlülere hasredilmiş ve Komisyonumuzda madde metni yeniden düzenlenerek ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş iken bu tasarının kanunlaşması halinde cezaları 24 sene muvakkat ağır hapse çevrilecek hükümlülere ile beş seneden fazla hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezalara mahkûm edilmiş hükümlülere, bihakkin veya meşrutan tahliye tarihinden itibaren bu mahkûmiyetlerinin tabii neticesi olan kanuni mahçuriyet halinde bulundurmaya, memuriyete alınmamaya veya bir meslek ve sanatın icrasının men'ine dair hükümlerine, cezaların infazı hakkındaki 647 sayılı Kanunun 19 neu maddesinin 9 neu fıkrası hükmünün uygulanmaması kabul edilmiş ve binnetice bu hükümlülerin tahliyeden sonra hayata intibak etmeleri, kendilerine ve ailelerine faydalı olmaları sağlanmak istenmiştir.

Tasarının üçüncü maddesi yapılan bu değişikliklerle beşinci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 6. — Tasarının 4 neu maddesi 6 nei madde olarak ve kısmen değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 7. — Tasarının 5 nei maddesi baskı hataları düzeltilmek ve yeniden tanzim edilmek suretiyle 7 nei madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 8. — Tasarının 6 nei maddesi ödeme müddetlerinde değişiklik yapılmak ve gecikme zamlarının da affı kapsamına alınmak itiraz ve dâvadan vazgeçilmek şartı kaldırılmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve 8 nei madde olarak değiştirilerek ittifaken kabul edilmiştir.

Madde 9. — Tasarının aftan istisnaları tadadededen 7 nei maddesi madde metninde sarahaten görüldüğü şekilde bazı suçların affın şümulü içerisine alınması ve bazı suçların istisnalar bölümüne ithal edilmesi ve bazı şartlarla bir kısım suçlar ile suçluların istisnanın istisnası olarak aftan faydalanmaları derpiş olunmak suretiyle 9 neu madde olarak değiştirilerek kabul edilmiş ve ezcümle 9 neu maddenin (A) bendinde 1, 2, 3, numara tahtında ve (C) bendinin ilk fıkrasında bu hususlara açıkça işaret edilmiştir.

Madde 10. — Komisyonumuzca düzenlenen bu yeni madde ile mükerrirlerin bazı şartlarla aftan istifade etmemeleri öngörülmüş, ancak tatbikatta hatalı bir uygulamaya meydan verilmemesi için bu kanunun uygulanmasında aynı kanun maddesine uyan veya kanunun bir faslında bulunan suçlar bir cinsten sayılır demek suretiyle bu kanunun tatbikatında aynı cins suç tâbirinden maksadın ne olduğu tesbit edilmiştir.

Madde 11. — Tasarının 8 nei maddesi maddeye taksirli suçlar hariç ibaresi eklenmek suretiyle değiştirilerek 11 nei madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 12. — Tasarının 9 neu maddesi 12 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 13. — Tasarruun 10 neu maddesi 13 neu madde olarak yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 14. — Tasarruun 11 nei maddesi resmî kayıtlara dayanılarak satın alınan taşıt araçları zapt ve müsadere olunamaz, zapt ve müsadere olunmuşsa derhal sahiplerine geriverilir, geriverilirken kendilerinden masraf pirim vergi ve resim alınmaz fıkrası ilâve olunmak böylece Devletin resmî kayıtlarına istinaden mevzuu taşıt araçlarını satınalmış bulunan hüsnüniyet sahibi üçüncü şahısları kanun himayesine almak amacıyla değiştirilerek 14 neu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 15. — Bu madde Komisyonumuzca yeniden düzenlenmiş ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 84 neu maddesi hükümlerine göre cenubi bir kadınla evli olması veya beraber yaşaması gibi sebeplerle müstafi sayılmış olanların farklı tabhikattan kurtarılması ve memuriyete avdet ve emeklilik gibi haklardan istifade etmeleri öngörülmüştür.

Madde 16. — Tasarruun 12 nei maddesi 16 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 17. — Tasarruun 13 neu maddesi 17 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — Tasarruun 14 neu maddesi 18 nei madde olarak ve 15 günlük tamamlama müddeti 20 güne çıkartılmak suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 19. — Tasarruun yürürlük hükmünü ihtiva eden 15 nei maddesi 19 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 20. — Tasarruun yürütme hükmünü ihtiva eden 16 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere işbu rapor ve ekleri Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İstanbul
İ. H. Tekinel

Başkan V.
Kars
A. A. Çetin

Sözcü
Kastamonu
S. Keskin

Kâtip
Niğde
Y. Arıbaş

Denizli
Kanunun tümüne muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.
Â. Şokoğlu

Diyarbakır
Muhalefet şerhi eklidir.
P. Kalfagil

Elâzığ
K. Nedimoğlu

Erzincan
S. Perinçek

Erzincan
Kanunun tümüne Muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.
Â. Sağıroğlu

Giresun
Kanuna bu haliyle tüm olarak muhalifim. Söz hakkım mahfuzdur.
M. İsmoğlu

Hakkâri
Kıtaî affım aleyhündeyim. 143. madde ile 2. şekilde tatbiki kanun ve adalet anlayışına aykırıdır. Muhalefet şerhi hakkı mahfuzdur.
A. Karahan

İçel
Af Kanununun tümünü kabul ediyorum. Ancak diğer kanunlarda yer alması bazı hükümlerin burada tekrarına lüzum görmüyorum.
M. Arkan

İçel
1. Celâl Bayar'ın Senatoya girmemesi hakkındaki kayda,
2. Reşat Akşemsettinioğlu ve Zeki Erataman haklarındaki istisnai kayda muhalifim.
C. Kılıç

İstanbul
Tasarı bu haliyle umamiyet prensiplerine ve 27 Mayıs realitesine muğayir olduğu için tümüne muhalifim. Söz hakkım mahfuzdur.
A. Ş. Lâç

Kars
Kanunun bu haliyle tümüne muhalifim. Söz hakkım mahfuz.
O. Yetekin

Kayseri
A. A. Hacırpaşaoğlu

Kayseri
Muhalifim. Söz hakkım
mahfuzdur.
C. Nayman

Kırklareli
M. Atagün

Ordu
Söz hakkım mahfuzdur.
K. Şensoy

Konya
S. Aytan
İmzada bulunamadı.

Sivas
Ba haliyle tamamına muhalifim
Söz hakkım mahfuzdur.
N. N. Arslan

Sivas
Söz hakkım saklıdır.
C. Odyakmaz

Tokat
O. Hacıbalıoğlu

Maniça
Âdil esaslara uygun bulmadı-
ğım tasarının tümüne muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.
S. Binicioğlu

Konya
Muhalifim. Söz hakkım saklıdır.
Y. Koçak

**29 Ekim 1966 tarihine kadar işlenmiş bâzı suçların affına dair kanun tasarısına muhalefet şerhinin
esbabı mucibesi**

1. Tasarı affın genellik prensibini zedeleyicidir. Şöyle ki:

Affın şumulü dışında bırakılan bâzı fikir suçlarıyla diğer hafif mahiyetteki suçlar yerine affın şumulü içinde daha aşırı cemiyet bünyesinde ihtilâtlar yaratmaya müsait birtakım suçların tasarıya hâkim olduğu görülmektedir.

2. Tasarı kanun tekniğine aykırıdır. Zira, T. C. Kanununun 146 ne maddesi af tasarısı kapsamına giren iki katagori teşkil eden 21 Mayıs sanıkları ile aynı madde ile mahkûm 27 Mayıs sanıklarının ayrı ayrı düşünüldüğü ve aynı kanun maddesinin bazan kısmi, bazan umumi şekilde düşünülmüş olması, af tasarısının bir arka fikir eseri olduğu hakkındaki kanaatimizi kuvvetlendirmiştir. Biz, 27 Mayısın tasfiyesi hedefine mâtuf bu affın, 27 Mayıs ilkelerinin zedelemesine karşı olan 21 Mayıs sanıklarına da aynı genişlikte tatbikına taraftar olduğumuzdan, kabul edilen şekline muhalifim.

3. Celâl Bayar, bugüne kadarki hareketleriyle, 27 Mayıs devriminin meşruiyetini kabul etmemiştir. Devrim sonrası teşekkül eden Anayasa nizamını ve onun getirdiği müesseseleri tanımadığını af istememek, rapor almamak gibi direnişleriyle bu inat ve inanışında sebat ettiğini göstermektedir. 27 Mayıs devrimiyle vücut bulan bir Meclisin mevcudiyetine gölge düşürücü hareketleriyle af istemiyen ve meşruiyetine inanmadığı bir Meclisten, onun affına dair bir kararın çıkmasına keza bu sebeple muhalifim.

4. Af tasarısının döviz ve kaçakçılık kısmına mâtuf şumulü de kâfi görmemekteyim. Zira, zaruretlerin doğurduğu kaçakçılık olaylarından fazla lüks için kaçakçılık yapanlar tasarının şumulüne alınmışlardır. Bu zihniyete de karşı olduğumdan, tasarıya muhalifim.

Keyfiyetin bilgi edinilmesini saygı ile arz ederim.

24 . 2 . 1966

Y. T. P. Hakkâri Milletvekili ve
Adalet Komisyonu Üyesi
A. Karahan

Muhalefet şerhi

1 — 27 Mayıs'tan bu yana çıkarılan af kanunlarıyla huzursuzluklar giderilmiş olmakla yeniden bir affı gerektiren olay ve sebeplerin mevcudolmadığı kanısındayım.

2 — Yassıada hükümlülerinin, Yüksek Adalet Divanı'na sonuçlandırılmamış olduğundan Anayasa Mahkemesine ve Büyük Millet Meclisine intikal etmiş dosya sanıklarının hürriyeti tahdid edici cezaları ile iktifa edilmeyerek bunların fer'i ve mütemmim kısımlarını böylece mücrimiyeti, suçluluğu ortadan kaldırmayı öngören tasarıyla; Anayasamızın başlangıç kısmında hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybettiğini kabul eylediğimiz Demokrat Parti devrini temize çıkarmış, böylece 27 Mayıs devrimini ret ve inkâra gitmiş bulunuyoruz.

3 — Genel aflarda aranılması gereken umumiyet prensibi; sırf Yassıada mahkûmlarının bütün suç sonuçlarıyla birlikte affedilebilmelerini temin eden 20 - 21 Mayıs suçlarına ve âdi suçlara teşmili yoluna gidilmek maksadiyle korunuyor gösterilmek istenmiştir.

4 — Bugüne kadar âdi suçlarda mürettep cezaların çoğunu çekmeden aflardan istifade etme geleneğini, bir çeşit hak isteme derecesine getirdiğimiz bâzi ceza evlerindeki mahkûmların bu yoldaki istek, direnme ve isyan hareketlerinden açıkça anlaşılmaktadır.

Âdi suç mahkûm ve sanıklarının mağdur ettikleri o nisbettaki vatandaşların hukukunu da aynı titizlikle korumak görevi ile kendimizi bağlı görmeli ve bu kabül suçluları affetme yolunu artık kapamalıyız.

5 — Acıma ve madelet temin etme his ve arzularıyla Hazineden dörtbuçuk milyon lira civarında kıyasıya harcanan örtülü ödenekten zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet suç ve cezalarına, döviz ve her türlü kaçakçılık cezalarından vergi cezalarına kadar affı genişletmiş ve bugüne kadar hassasiyetle memur ve milletvekilliğine mâni hallerden gördüğümüz suçları da artık hafife almak suretiyle bunların mubah addedilebileceğini kabul ve cemiyetimizi temelinden sarsma yoluna girmiş bulunuyoruz.

6 — Ve dokunulmazlıklarının kaldırılması maksadiyle Büyük Millet Meclisine intikal etmiş Senatör ve Milletvekillerinin suçlarını da affın kapsamı içine alan bu tasarı Adalet Partisinin kendi mensupları lehinde güvendiği oy çoğunluğu ile hükme varacak bir siyasi teşekkül olarak siyasi tarihimizde ilk defa kendi kendini affetme ~~tatbikatını~~ göreceğimiz bir yasama organı olarak daima gösterilecektir.

Yukarda arz ettiğim sebeplerle tasarıya muhalifim.

Diyarbakır Milletvekili
Feyzi Kalfagil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 29 Ekim 1965 tarihine kadar işlenmiş olan suçlardan :

A) Taksirli cürümlerle kanunların suçu tesbit eden asli maddesinde yukarı haddi 5 seneyi geçmiyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile yahut yalnız veya birlikte olarak para cezası ile cezalandırdığı veya müsadereyi yahut bir meslek veya sanatın yapılmamasını veyahut bu cezalardan birini veya birkaçını istilzam eden fiiller hakkında takibat yapılmaz.

Bu fıkra hükmünden istifade edecek olanların, affı kabul etmemeye hakları vardır. Haklarında soruşturma veya kovuşturma yapıldığına muttali olanlar bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 ay ve her halde 6 ay içinde bu haklarını kullandıkları takdirde soruşturma veya kovuşturmaya devam olunur. Mahkûmiyet halinde, bu hakkın kullanılmış olması aftan istifadeye engel olmaz.

B) 5 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı bir cezaya ve bu miktarı aşmayan hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte veya müstakillen hükmedilecek para cezasına mahkûm olanlar veya mahkemelerden gayrimercilerce haklarında para cezası tâyin edilenler (6 ncı madde hükmü saklı kalmak şartıyla) fer'i ve mütemmim cezalar ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

Müstakillen 5 seneden fazla hürriyeti bağlayıcı bir cezaya veya bununla birlikte para cezasına mahkûm edilenlerin, hürriyeti bağlayıcı cezalarının 5 senesi ve para cezalarının da tamamı affedilmiştir.

ADALET KOMİSYONUNCA DEĞİŞTİRİLEREK KABUL EDİLEN TASARI METNİ

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 29 Ekim 1965 tarihine kadar işlenmiş olan suçlardan :

A) Taksirli cürümlerle kanunların suçu tesbit eden asli maddesinde yukarı haddi 5 seneyi geçmiyen hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile yahut yalnız veya birlikte olarak para cezası ile cezalandırdığı veya müsadereyi yahut bir meslek veya sanatın yapılmamasını veyahut bu cezalardan birini veya birkaçını istilzam eden fiiller hakkında takibat yapılmaz.

Bu fıkra hükmünden istifade edecek olanların, affı kabul etmemeye hakları vardır. Haklarında soruşturma veya kovuşturma yapıldığına muttali olanlar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay ve her halde 6 ay içinde bu haklarını kullandıkları takdirde soruşturma veya kovuşturmaya devam olunur. Mahkûmiyet halinde, bu hakkın kullanılmış olması aftan istifadeye engel olmaz.

B) 5 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı bir cezaya ve bu miktarı aşmayan hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte veya müstakillen hükmedilmiş para cezasına mahkûm olanlar veya mahkemelerden gayrimercilerce haklarında para cezası tâyin edilenler «8 ncı madde hükmü saklı kalmak şartıyla» fer'i ve mütemmim cezalar ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

C) Müstakillen 5 seneden fazla hürriyeti bağlayıcı bir cezaya veya bununla birlikte para cezasına mahkûm edilenlerin, hürriyeti bağlayıcı cezalarının 5 senesi ve para cezalarının da tamamı affedilmiştir.

MADDE 2. — İrtikâp ve rüşvet suçları ile Türk Ceza Kanununun 339, 340 ve 341 ncı maddelerinde yazılı suçlardan dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek olan hürriyeti bağlayıcı cezaların üçte ikisi ve para cezalarının tamamı affedilmiştir.

Ancak, hürriyeti bağlayıcı cezadan yapılacak indirim 3 seneyi geçemez.

Hükümetin teklifi

MADDE 2. — 218 sayılı Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki Kanunun 3 ncu maddesinin (1) bendi ile aftan hariç bırakılan ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim suçlardan dolayı, muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilmiş bulunanlar, (aynı maddenin diğer bendlerinde gösterilen istisnalar saklı kalmak üzere) adı geçen kanunun 1 nci maddesinin (C) bendi hükmünden faydalanırlar. Ve bu kanunun 5 nci maddesi gereğince de, bakiye cezalarından 2 şer senesi indirilir.

MADDE 3. — 20 - 21 Mayıs 1963 olaylarından dolayı, ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarına mahkûm edilenlerin cezaları 24 sene muvakkat ağır hapse çevrilmiştir.

Hürriyeti bağlayıcı muvakkat cezalara mahkûm edilmiş olanların cezalarından 5 er senesi; bu cezalar 5 seneden az ise tamamı indirilir.

MADDE 4. — 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun bâzı hükümlerinin kaldırılması ve bâzı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki 12 Haziran 1960 tarihli ve (1)

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 3. — 3116, 5653 ve 6831 sayılı Orman kanunlarında yazılı suçlar ayrık olmak üzere, suç tarihinde 15 yaşını doldurmamış olanlar tarafından işlenen bilûmum suçlar hakkında bu kanunun birinci maddesi uygulanır.

MADDE 4. — 218 sayılı Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki Kanunun 3 ncu maddesinin (1) bendi ile aftan hariç bırakılan ölüm veya müebbet ağır hapis cezalarını müstelzim suçlardan dolayı, muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkûm edilmiş bulunanlar, (Aynı maddenin diğer bendlerinde gösterilen istisnalar saklı kalmak üzere) adı geçen kanunun 1 nci maddesinin (C) bendi hükmünden faydalanırlar. Ve bu kanunun 7 nci maddesi gereğince de, bakiye cezalarından ikişer senesi indirilir.

MADDE 5. — 20 - 21 Mayıs 1963 olaylarından dolayı;

a) Ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilenlerin cezaları 24 sene muvakkat ağır hapse çevrilmiştir.

b) Hürriyet bağlayıcı muvakkat cezalara mahkûm edilmiş olanların, cezalarından 5 er senesi affedilmiştir.

c) 5 sene ve daha az hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilmiş olanlar, fer'i ve mütemmim cezalarıyla ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

(a) ve (b) bendleri hükümlerinden faydalananlar hakkında, bihakkın veya meşrutan tahliye tarihinden itibaren, bu mahkûmiyetlerinin tabii neticesi olan, kanuni mecburiyet halinde bulundurulmaya, memuriyete alınmaya veya bir meslek ve sanatın icrasının men'ine dair hükümlerle, cezaların infazı hakkındaki 647 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 9 ncu fıkrası hükmü uygulanmaz.

1076 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin 9 ncu fıkrası hükmü uygulanmaz.

1076 sayılı Kanunun 16 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 6. — 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun bâzı hükümlerinin kaldırılması ve bâzı hükümlerinin değiştirilmesi hakkındaki 12 Haziran 1960 tarihli ve (1) sayılı

Hükümetin teklifi

sayılı Kanunun 6 ncı maddesine tevfikân kurlan Yüksek Adalet Divanınca mahkûm edilenler, fer'i ve mütemmim cezalar ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

Bu mahkûmiyetler dolayısıyla hükmedilmiş olup da, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmemiş olan zararlar (1567 sayılı Kanunla ek ve tadillerine göre hükmedilmiş olanlar hariç) ödettirilmez.

Bu kanunun (7) ncı maddesinin (Ç) bendinde gösterilen dâvalara ilişkin suçlar haric olmak üzere Yüksek Adalet Divanınca sonuçlandırılmamış olmaları sebebiyle Anayasa Mahkemesine intikal etmiş dâvaların sanıkları ile Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki Kanunun geçici 7 ncı maddesinin 4 ncü bendi gereğince, dosyaları Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş bulunanlar hakkında kovuşturma yapılmaz.

MADDE 5. — 134 sayılı Kanunla değişen 113 sayılı Kanun ile, 218 sayılı Kanunun 1 ncı maddelerinin «B» ve «C» bendlerinden fiilen faydalananların bu cezalarından 2 şer senesi indirilir.

MADDE 6. — Mükellefler veya sorumlular adına kesilmiş olup da bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil edilmemiş vergi cezalarından usulsüzlük cezalarının tamamı,

Kusur ve kaçakçılık cezalarında, itiraz veya dâvadan vazgeçilmek ve vergi aslının tamamıyla birlikte cezanın 1/4 ü bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk 3 ay içinde ödenmek kaydı ile bakıye 3/4 ü,

İtiraz veya dâvadan vazgeçilmek ve verginin aslının tamamı ile cezanın 1/3 ünün 2 ncı 3 ay içinde ödenmesi kaydıyla bakıye 2/3 ü, Affedilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

Kanunun 6 ncı maddesine tevfikân kurulmuş olan Yüksek Adalet Divanınca mahkûm edilenler fer'i ve mütemmim cezalar ile ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmişlerdir.

Bu mahkûmiyetler dolayısıyla hükmedilmiş olup da, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmemiş olan zararlar (1567 sayılı Kanunla ek ve tadillerine göre hükmedilmiş olan para cezaları hariç) ödettirilmez.

Bu fıkra hükmünden faydalananlar Cumhuriyet Senatosuna ve siyasi partilere üye olamayacaklardı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emekliye ayrılmış veya emeklilik hakkını kazanmış bulunanlar Devlet memurluğuna atanamazlar.

Bu kanunun 9 ncü maddesinin (Ç) bendinde gösterilen dâvalara ilişkin suçlar haric olmak üzere, Yüksek Adalet Divanınca sonuçlandırılmamış olmaları sebebiyle Anayasa Mahkemesine veya diğer kaza mercilerine intikal etmiş dâvaların sanıkları ile Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki kanunun geçici 7 ncı maddesinin 4 ncü bendi gereğince dosyaları Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş bulunanlar hakkında kovuşturma yapılamaz.

Cezaların infazı sırasında firar etmiş olanlar birinci fıkra hükmünden faydalanamazlar.

MADDE 7. — 134 sayılı Kanunla değişen 113 ve 218 sayılı Af kanunlarının 1 ncı maddelerinin (C) bendlerinden fiilen faydalananların bu cezalarından ikişer senesi indirilir.

MADDE 8. — Mükellefler veya sorumlular adına kesilmiş olup da 29 Ekim 1965 tarihine kadar kesinleşmiş ve henüz tahsil edilmemiş bütün vergi cezaları ile gecikme zamları (mülga vergi kanunlarına göre kesilmiş olanlar dâhil) vergi aslının ödenmiş olması veya bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde ödenmesi halinde, affedilmiştir.

İhtilâflı vergilerde tarafların malî veya idari kaza mercilerine müracaatleri veya ihtilâfı devam ettirmeleri, mükelleflerin aftan istifadelerine engel olmaz.

Ancak, ihtilâfın hallinde tamamen veya kıs-

MADDE 7. — Aşağıda yazılı bendlerde gösterilen suçlar; 3 ve 4 ncü madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, bu kanun hükümleri dışında bırakılmıştır.

A) Türk Ceza Kanununun 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133 ncü maddelerinde, 135 nei maddenin 2 nei bendinde ve 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 nei maddelerinde yazılı suçlar ve bunların 168, 171, 172 nei maddelerinde gösterilen şekilleri, miktar ve kıymetçe 500 liradan fazla «500 lira haric» olan zimmet, ihtilâs, irtikâp ve rüşvet suçları ve 339, 340, 341, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 414, 415, 416, 417, 418, 421, 429 ve 430 neu maddenin 1 nei fıkrası ile 431, 435, 436, 440, 441, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 498, 499, 503, 506, 508 ve 510 neu maddelerinde yazılı suçlar.

Ancak, kaçırmann evlenmek maksadiyle yapıldığı ve kaçırılan kimsenin ırzına geçilmediği ve 416 nei maddenin son fıkrasının asli hüküm olarak tatbik edildiği hallerde, bu kanunun 1 nei maddesi uygulanır.

B) 3116, 5653 ve 6831 sayılı orman kanunlarında yazılı suçlar ile Türk Ceza Kanununun 369, 370 ve 373 ncü maddesinin 1 nei fıkrası ve 374 ncü maddesinde yazılı suçlarla, bunların 411, 412 ve 413 ncü maddelerinde gösterilen şekilleri,

C) 2 500 liraya kadar (2 500 lira dâhil) döviz kaçakçılığı suçları ile Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 1567 sayılı Kanuna ve bunun ek ve tadillerine ve bunlara müstecinden çıkarılan kararname ve tebliğlere aykırı olup da, muaddel 3 ncü maddenin (A) bendinin 2 nei fıkrası ile (C) bendi haricinde kalan ve döviz ziyamı intacetmemiş olan usul ve şekle muhalif fiiller ve önceden çıkarılan kararname ve tebliğlere göre suç sayılıp da sonradan çıkarılan kararname ve tebliğlere göre suç sayılmıyan fiiller ve istimal ve istihlâk maksadiyle işlenmiş kaçakçılık fiilleri ve 6829 sayılı Kanunun ek 2 nei maddesinin I, II, III ncü bendleri ve IV ncü bendinin 1 nei fıkrası hükmünü ve 3078 sayılı Kanunun ek ve

men haksız çıkan mükelleften haksız çıkılan vergi aslı yüzde on zamlı tahsil olunur.

MADDE 9. — Aşağıda yazılı bendlerde gösterilen suçlar; 5 ve 6 nei madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, bu kanun hükümleri dışında bırakılmıştır.

A) Türk Ceza Kanununun 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 ncü maddelerinde; 135 nei maddenin 2 nei bendinde ve 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156 ve 157 nei maddelerinde yazılı suçlar ve bunların 168, 171 ve 172 nei maddelerinde gösterilen şekilleri; 163 ncü maddenin 1 nei fıkrasında 164, 165 ve 166 nei maddelerle, zimmet ve ihtilâs suçları; 414, 415, 416, 417, 418, 429 ve 430 neu maddelerinin 1 nei fıkrası ile 431, 435, 436, 440, 441, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 498, 499, 503, 506, 508 ve 510 neu maddelerinde yazılı suçlar. Ancak;

1. Kaçırmann, evlenmek maksadiyle yapıldığı ve kaçırılan kimsenin ırzına geçilmediği ve 416 nei maddenin son fıkrasının asli hüküm olarak tatbik edildiği;

2. Türk Ceza Kanunu ile Askerî Ceza Kanununa göre zimmet ve ihtilâs suçlarından dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek zararın tamamen ödendiği;

3. Türk Ceza Kanununun 491, 492 ve 493 ncü maddelerinde yazılı suçların, 18 yaşını bitirmemiş bulunanlar tarafından işlendiği;

Hallerde bu kanunun 1 nei maddesi uygulanır.

B) 3116, 5653 ve 6831 sayılı Orman kanunlarında yazılı suçlar ile Türk Ceza Kanununun 369, 370 ve 373 ncü maddesinin 1 nei fıkrası ve 374 ncü maddesinde yazılı suçlar ve bunların 411, 412 ve 413 ncü maddelerinde gösterilen şekillerin.

C) Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki Kanunun sümülüne giren 2 500 liraya kadar (2 500 lira dâhil) kıymet kaçakçılığı suçları veya bu kanuna göre çıkarılan kararname ve tebliğlere aykırı fiiller veya miktarı ne olursa olsun döviz ziyamı intacetmemiş bilûmum fiiller veya önceden çıkarılan kararname ve tebliğlere göre suç sayılıp da sonradan çıkarılan kararname ve tebliğlere göre suç sayılmıyan

Hükümetin teklifi

tadillerini ihlâl eden fiiller ve eif kıymeti 2 500 lirayı (2 500 lira dâhil) geçmiyen gümrük kaçakçılığı suçları ve 3437 sayılı Tütün ve tütün inhisarı Kanununun 90 ve 91 nci maddelerine muhalefet suçları hariç, Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 ve Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 1567 sayılı kanunlar ile bunların ek ve tadilleri hükümlerini ihlâl eyleyen suçlar.

Ç) Bâzi suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin (G) bendinde gösterilen şahısların Anayasa Mahkemesine intikal eden dâvalarına ilişkin suçlar.

D) Askerî Ceza Kanununun 55, 56, 59 ncü maddeleri ile 91 ve 131 nci maddeleri ve 148 nci maddenin «B» bendi ve yukarıki bendlerde Türk Ceza Kanununun maddelerine atıf suretiyle cezalandırılan suçlar.

E) Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan dolayı, ölüm veya müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilmiş veya edilecek olanlar,

F) 5816 sayılı Kanunda yazılı suçlar,

G) İcra ve İflâs Kanununun 337, 338, 339, 340 ve 344 ncü maddelerinde yazılı suçlar.

H) 551 sayılı Markalar Kanununda yazılı suçlar.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

fiiller; istimal veya istihlâk maksadiyle işlenmiş kaçakçılık fiilleriyle 6829 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin I, II, III ncü bendleri ve IV ncü bendinin 1 nci fıkrası hükmü, 3078 sayılı Kanunun ek ve tadillerini ihlâl eden fiiller, eif kıymeti 2 500 lirayı geçmiyen (2 500 lira dâhil) gümrük kaçakçılığı ile tekel kaçakçılığı suçları, 3437 sayılı Tütün ve Tütün inhisarı Kanununun 90 ve 91 nci maddelerine muhalefet suçları hariç; Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 ve Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 1567 sayılı kanunlar ile bunların ek ve tadilleri hükümlerini ihlâl eyleyen fiiller.

Ancak 6 ncü maddenin ikinci fıkrası hükmü ayrı olmak üzere 1567 sayılı Kanuna muhalefet suçlarından dolayı hükmedilmiş veya edilecek olan hürriyeti bağlayıcı cezalardan üçer senesi ile para cezalarının üçte biri affedilmiştir.

Ç) Bâzi suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin (G) bendinde gösterilen şahısların Anayasa Mahkemesine intikal eden dâvalarına ilişkin suçlar.

D) Askerî Ceza Kanununun 55, 56 ve 59 ncü maddeleriyle 91, 131 ve 132 nci maddeleri ve 148 nci maddenin (B) bendi ve yukarıki bendlerde Türk Ceza Kanununun maddelerine atıf suretiyle cezalandırılan suçlar.

E) Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan dolayı ölüm veya müebbet ağır hapis cezasına mahkûm edilmiş veya edilecek olanlar.

F) 5816 sayılı Atatürk aleyhinde işlenen suçlar hakkındaki Kanunun şümulüne giren suçlar,

G) İcra ve İflâs Kanununun 337, 338, 339, 340 ve 344 ncü maddelerinde yazılı suçlar.

H) 551 sayılı Markalar Kanununda yazılı suçlar.

MADDE 10. — Bu kanunun 5 ve 6 ncü maddeleri hükmü saklı kalmak şartıyla, tekerrür hükümlerinin tatbikini gerektiren aynı cinsten suçlar aftan hariç bırakılmıştır.

Bu kanunun uygulamasında, aynı kanun maddesine uyan veya kanunun bir faslında bulunan suçlar bir cinsten sayılır.

MADDE 8. — Bu kanunun 1 nei maddesinin (A) bendi dışında, aftan faydalanan hükümlüler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mahkûm oldukları cezanın zamanasını süresi içinde ve her halde 5 yıl zarfında, aşağı haddi 6 aydan aşağı olmıyan hürriyeti bağlayıcı cezayı müstelzim aynı einsten diğer bir cürüm işledikleri takdirde, evvelce haklarında hükmedilmiş bulunan cezanın infaz edilmıyen kısmı aynen çektilir.

MADDE 9. — Firar halinde olup da, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren memleket içinde bulunanlar 3 ay ve memleket dışında olanlar 6 ay zarfında resmî mercilere müracaatla teslim olmadıkları takdirde bu kanunda yazılı af hükmünden istifade edemezler.

MADDE 10. — Kıtasından veya görev yerinden uzaklaşıp yahut izin süresini mazeretsiz geçirip de, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay zarfında resmî mercilere müracaatla teslim olmıyanlar, bu kanun hükümlerinden istifade edemezler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kıtasından veya görev yerinden uzaklaşmış yahut izin süresini mazeretsiz geçirmiş izinsiz, bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlar ve askerlikten kurtulmak için hile yapanlar, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren yurt içinde bulunanlar 3 ay, yurt dışında bulunanlar 6 ay içinde resmî mercilere teslim olmak şartıyla kanundan faydalanırlar.

MADDE 11. — Bu kanun hükümleri bir ceza mahkûmiyeti olmasa ve faile ait bulunmasa dahi kanunen kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve memlekete sokulması suç teşkil eden veya inhisara tabi bulunan eşyanın müsaderesine mâni değildir.

Yukarıki fıkra haricinde kalan eşya, gümrük ve diğer Devlet ve belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine vrilir.

Askerî Ceza Kanununun 66 nei maddesinde yazılı izin tecavüzü ve firar suçları hakkında 1 nei fıkra hükmü uygulanmaz.

MADDE 11. — Bu kanunun 1 nei maddesinin (A) bendi dışında aftan faydalanan hükümlüler kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mahkûm oldukları cezanın zamanasını süresi içinde ve her halde 5 yıl zarfında, takirli suçlar hariç aşağı haddi 6 aydan az olmıyan hürriyeti bağlayıcı cezayı müstelzim aynı einsten diğer bir cürüm işledikleri takdirde, evvelce haklarında hükmedilmiş bulunan cezanın infaz edilmıyen kısmı aynen çektilir.

MADDE 12. — Firar halinde olup da, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren memleket içinde bulunanlar 3 ay ve memleket dışında olanlar 6 ay zarfında resmî mercilere müracaatla teslim olmadıkları takdirde bu kanunda yazılı af hükmünden istifade edemezler.

MADDE 13. — Kıtasından veya görev yerinden uzaklaşıp yahut izin süresini mazeretsiz geçirip de, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay zarfında resmî mercilere müracaatla teslim olmıyanlar, bu kanun hükümlerinden istifade edemezler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kıtasından veya görev yerinden uzaklaşmış yahut izin süresini mazeretsiz geçirmiş izinsiz, bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlar ve askerlikten kurtulmak için hile yapanlar, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren yurt içinde bulunanlar 3 ay yurt dışında bulunanlar 6 ay içinde resmî mercilere teslim olmak şartıyla bu kanundan faydalanırlar.

MADDE 14. — Bu kanun hükümleri bir ceza mahkûmiyeti olmasa ve faile ait bulunmasa dahi kanunen kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve memlekete sokulması suç teşkil eden veya inhisara tabi bulunan eşyanın müsaderesine mâni değildir.

Yukarıki fıkra haricinde kalan eşya gümrük ve diğer Devlet ve Belediye vergi ve resimlerinin ödenmesi halinde sahiplerine verilir.

Resmî kayıtlara dayanılarak satın alınan taşıt araçları zapt ve müsadere olunamaz. Zapt ve müsadere olunmuşsa derhal sahiplerine geri-

Hükümetin teklifi

MADDE 12. — Bu kanun hükümlerinin tak-sirli suçlar hariç, Hâkimler ve Memurin kanun-ları ile bunlara ek kanunlara ve sair hususi ka-nunlara tevfikân verilmiş ve verilecek idari ve inzibati karar veya yapılmış veya yapılacak iş-lemelere ve subay, askerî memur ve astsubayların cezalarının hukukî neticelerinden olan rütbenin kaybedilmesi ve orduya subay, askerî memur, astsubay olarak kabul olunmamak ve askerî nis-betin kesilmesi işlemlerine şümulü yoktur. An-cak 1 nci maddenin (B) bendinden faydalanan askerî ve sivil şahısların emeklilik hakları geri-verilir.

MADDE 13. — Yargıtay ve Askerî Yargıtay-ca incelenmekte bulunan bir ceza dâvasının orta-dan kaldırılmasına karar verilmesi halinde, usu-lünce açılmış ve mahkûmiyetle neticelenmiş olan şahsi hak dâvalarına ait kararlar üzerinde Tem-yiz incelenmesi yapılmak üzere, dosya görevli Hukuk Dairesine gönderilir. Şahsi hakka ait mahkûmiyet kararı Hukuk Dairesinde bozulduğu takdirde, dosya görevli ve yetkili Hukuk Mahke-mesine yollanır ve o mahkemece Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gereğince dâva karara bağlanır.

Yargıtay Hukuk Dairesi ilâmından alınacak harelar, hukuk ilâmlarındaki hareların aynıdır. Mahallî mahkemeler peşin ilâm haremî tamamlattıktan sonra dâvaya devam ederler.

Mahallî mahkemelerce verilmiş bulunan bir ceza mahkûmiyet kararı ile beraber, usulünce açılmış şahsi hak dâvalarına ait olarak verilmiş mahkûmiyet kararlarının Temyizce incelenmesi, ceza kararlarının temyizindeki şartlara göre isten-

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

verilir. Geriverilirken kendilerinden masraf, prim, vergi ve resim alınmaz.

MADDE 15. — 5434 sayılı Türkiye Cum-huriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 84 ncü maddesi hükümlerine göre müstafi sayıl-mış olup da bu kanunun yayımı tarihine kadar yabancı kadınla evlilik veya beraber yaşama münasebeti sona ermiş bulunanlar hakkında bu madde ile evvelce uygulanmış bulunan hüküm-ler, bütün hukukî neticeleriyle affedilmiştir.

1076 sayılı Kanunun 16 nci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 16. — Bu kanun hükümlerinin tak-sirli suçlar hariç, Hâkimler ve memurin kanun-ları ile bunlara ek kanunlara ve sair hususi ka-nunlara tevfikân verilmiş ve verilecek idari ve inzibati karar veya yapılmış veya yapılacak iş-lemelere ve subay, askerî memur ve astsubayla-rın cezalarının hukukî neticelerinden olan rüt-benin kaybedilmesi ve orduya subay, askerî me-mur, astsubay olarak kabul olunmamak ve as-kerî nisbetin kesilmesi işlemlerine şümulü yok-tur. Ancak 1 nci maddenin (B) bendinden fay-dalanan askerî ve sivil şahısların emeklilik hak-ları geriverilir.

MADDE 17. — Yargıtay ve Askerî Yargı-tayca incelenmekte bulunan bir ceza dâvasının ortadan kaldırılmasına karar verilmesi halinde, usulünce açılmış ve mahkûmiyetle neticelenmiş olan şahsi hak dâvalarına ait kararlar üzerinde Temyiz incelenmesi yapılmak üzere, dosya gö-revli hukuk dairesine gönderilir. Şahsi hakka ait mahkûmiyet kararı hukuk dairesinde bo-zulduğu takdirde, dosya görevli ve yetkili hu-kuk mahkemesine yollanır ve o mahkemece Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu gereğince dâva karara bağlanır.

Yargıtay Hukuk Dairesi ilâmından alınacak harelar, hukuk ilâmlarındaki hareların aynıdır. Mahallî mahkemeler peşin ilâm haremî ta-manlattıktan sonra dâvaya devam ederler.

Mahallî mahkemelerce verilmiş bulunan bir ceza mahkûmiyet kararı ile beraber, usulünce açılmış şahsi hak dâvalarına aidolarak verilmiş mahkûmiyet kararlarının Temyizce incelenme-si, ceza kararlarının temyizindeki şartlara gö-

Hükümetin teklifi

diği takdirde, dosya yukardaki fıkra gereğince işleme tabi tutulur.

MADDE 14. — Bu kanun hükümlerinden faydalanacak tutuklu ve hükümlülerin salıverilme işleri, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 15 gün içinde tamamlanır.

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin

re istendiği takdirde, dosya yukarıdaki fıkra gereğince işleme tabi tutulur.

MADDE 18. — Bu kanun hükümlerinden faydalanacak tutuklu ve hükümlülerin salıverilme işleri, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 20 gün içinde tamamlanır.

MADDE 19. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1966

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>Süleyman Demirel</i>	<i>C. Bilgehan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>R. Sezgin</i>	<i>K. Ocuk</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>A. F. Alişan</i>	<i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>İ. S. Çağlayan</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>O. Dengiz</i>	<i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>M. Zeren</i>	<i>E. Somunoğlu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>İ. Tekin</i>	<i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>S. Öztürk</i>	<i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
<i>M. Turgut</i>	<i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>N. Kürşad</i>	<i>H. Menteşeoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı	
<i>S. O. Avcı</i>	